

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Főm utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ő l d i h i r e k

1973. május 7.

bb 1. erdey-gruz tiber beszéde

1 ms/pá um hila

1973. május 7.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk erdey-gruz tibernak, az akadémia elnökének a május 7-1 közgyűlésen elmondandó beszámolóját. keretet később adunk, a szöveg csak jelzésre használható föl!

x x x

bevezetőben rámutatott arra, hogy a közgyűlésen az elnökség nemcsak a múlt évi tevékenységről számolt be, hanem két, hároméves periódust és áttekintést: az egyik az akadémia tudományos testületi 1970-ben megválasztott tisztségviselőinek három éves időszaka, amely az alapszabályok szerint most jár le, a másik pedig az 1969-71-ig terjedő időre szóló három éves kutatási tervperiódus. ezután a közgyűlés alkalmából írásban - fehér könyv címmel - kiadott beszámoló néhány mondanivalójához fűzött szóbeli kiegészítést.

- az elnökség úgy látja, hogy a hazai tudományos élet fő vonásait tekintve egészségesen fejlődik - mondta. jelentős mértékben előrehaladt a központi bizottság tudománypolitikai irányelveinek a megvalósítása. kezdenek mutatkozni az országos távlati tudományos kutatási terv hatásai is, és vannak már jelei az egyetemi kutatások nagyobb arányú támogatásának. de ha tevékenységünk fő irányai megfelelőek is, a részletekben sok még a hiányosság és a bírálni való.
/folyt.köv./

- 1 -

hm

- a különböző tudományágak hazai helyzetét elemezve az elnökség arra a következtetésre jutott, hogy az alap kutatás egészében véve tekintélyes helyet foglal el tudományos életünkben, kellően kiveszi részét a társadalom időszerű, konkrét igényeinek kielégítéséből és sikereket mutathat fel a haladás szolgálatában. a tudományok általános fejlesztésére irányuló tevékenységünk külföldi visszhangja is arra vall, hogy a hazai kutatások egészben - az ország nagyságával és erőforrásaival arányban álló - méltó és megbecsült helyet foglalnak el a nemzetközi tudományos életben. mindazonáltal a haladás nem egyenletes és bőven van még bírálni, javítani, módosítani és továbbfejleszteni való.

- a természettudományok, az agrártudományok és az orvostudományok vonatkozásában rendelkezésre álltak a szükséges információk ahhoz, hogy az akadémia - alapszabályainak megfelelően - áttekinthesse az ország szerte folyó kutatásokat, azokat is, amelyek nem akadémiai kutatóhelyeken folynak. ebben nagy szerepe van a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériummal, az egészségügyi minisztériummal és részben a művelődésügyi minisztériummal való folyamatos, szoros együttműködésnek. a műszaki tudományokban és a társadalomtudományokban azonban az akadémia rendelkezésére álló információk még nem tekinthetők valóban országos jellegűeknek, ezért a beszámoló sok vonatkozásban kénytelen az akadémiai intézmények kutatásaira szorítkozni. ez különösen a társadalomtudományok területén jelent az akadémia tudományos testületei előtt olyan korlátot, amelyet minél előbb ki kell küszöbölni, mert e terület gondozásáért az akadémia felelős.

- a tudományos osztályok és bizottságok a múlt évben nagyobb mértékben, és elmélyültebben foglalkoztak érdemi tudományos kérdésekkel, mint korábban bármikor - állapította meg a továbbiakban erdey-gruz tiber. erősödött a kritikai szellem is, de még nem eléggé. nem mindig kap munkájukban elég súlyt annak a széles látókörű megítélése, hogy az általuk megvitatott ágazat vagy konkrét kutatás mennyiben felel meg a társadalom jelenlegi és előrelátható jövőbeli igényeinek, mennyiben szolgálja a haladást, mennyiben járul hozzá a tudományos világnézet és egészséges közszellem kialakításához, illetve a tudomány és a technika vívmányainak a közjóért szolgálatába állításához.

- a napirendre kerülő problémák megvitatásában a marxista szellemű alapos elemzés, az elmélyült és előremutató kritika, továbbá a külföldi eredmények, valamint a hazai körülmények széleskörű figyelembe vétele azért is nagy jelentőségű, mert az akadémia tudományági bizottságaira, munka- és témabizottságaira nagy feladatok várnak. az ország érdekeit leghatékonyabban szolgáló tudomány-politika folyamatos alakításában és megvalósításában mindinkább támaszkodni kell az egyes tudományágazatok helyzetére és fejlődési prognózisára vonatkozó elemzésekre. a tudományos-technikai forradalom kibontakozásának jelenlegi korszakában a kutatási terveknek is mindinkább ilyen elemzésekre kellene támaszkodniuk. ezek az elemzések hozzájárulnának a népgazdaság távlati tervének optimális kialakításához is.

/folyt.köv./

- a különböző típusú akadémiai bizottságok a hozzájuk tartozó tárgykörben a legilletékesebb tudományos testületek. lényegében az ő működésükön alapszik az akadémia minden tudományos szervének az állásfoglalása, beleértve az elnökséget is.

- alapszabályaink szerint a hároméves időszak lezárultával minden bizottság megbízatása lejár - mondta ezután az elnök. az újjáválasztás előtt nagyon körültekintően gondolják át az akadémia tudományos osztályai, hogy milyen változtatás időszerű bizottságaik hálózatában és kiket válasszanak be a bizottságokba. vegyék figyelembe, hogy a kutatás egyre inkább interdiszciplinárisává válik, vonják be kellő arányban az akadémia kívüli kutatóhelyeket, illetve a gyakorlatban, valamint a kutatásirányításban dolgozó szakembereket, köztük arra érdemes fiatalokat és nőket is.

- fontos, hogy az osztályok a bizottságok tagjait olyan szakemberek közül válasszák ki, akik átérzik és tevékenységükben érvényesítik a tudományos dolgozók nagy társadalmi felelősségét. a felmerülő kérdésekben tudományos elemzéssel, az összefüggések figyelembe vételével a közösség érdekében alakítsák ki állásfoglalásaikat. igyekezzenek előmozdítani a tudomány vívmányainak minél hatékonyabb érvényesülését a társadalmi haladás előmozdítására. a tudományos életben nem ritka az olyan probléma, amely csak sokoldalú vita révén tisztázódhatik. fontos, hogy az ilyen viták a hozzáértők grémiumaiban folyjanak, és csak kiérlelt - bár természetesen nem örökérvényű - eredményeik érvényesüljenek.

az akadémia tudományos testületeinek a következő időszakban megoldandó feladatairól szólva javasolta: az osztályok és bizottságok tevékenységükben tartsák szem előtt, hogy az egyetemi kutatásnak szervesen össze kell fonódnia az oktatással és neveléssel. fordítsanak gondot a különböző szintű oktatás és nevelés továbbfejlesztésével összefüggő pedagógiai, valamint didaktikai problémák kutatására is. a problémák időszerűségét bizonyítja az mszp központi bizottságának a hazai oktatás helyzetére vonatkozó határozata. körültekintő munkával támogassák az osztályok és bizottságok a pedagógiai kutatás távlati tervének további finomítását és végrehajtását, továbbá a központi bizottság határozatában az oktatáspolitikai irányelvek kidolgozására vonatkozó rész megvalósítását.

- az akadémia tudományos grémiumainak továbbra is figyelemmel kell kísérniük az országos és tárcaszintű távlati kutatási tervekben előirányzott feladatokat. kezdeményezőleg is segítenek kell a kutatási tervek összehangolását a készülő távlati népgazdasági tervvel, továbbá a távlati tudományos kutatási tervnek 1990-ig való ki-terjesztését.

/folyt.köv./

tbb 1. /erdey-gruz tiber 3.folyt./um

- az akadémiának változatlanul gondot kell fordítania a távlati terveken kívül eső kutatásokra is, jó lenne továbbá az eddiginél több vitát rendezni aktuális tudományos kérdésekről, új irányzatokról, valamint azok társadalmi hatásairól.

- közgyűlésünk bizonyára támpontokat fog szolgáltatni az akadémia további tevékenységének alakulásához - mondotta befejezésül. tevékenységünk társadalmi jelentőségének további növekedéséhez nélkülözhetetlen, hogy a tudományos testületek éberrel figyeljék a tudomány fejlődését világszerte és határainkon belül; legyenek tájékozva társadalmunk helyzetéről, változásairól, és önálló kezdeményezésből is sokoldalúan, a tudományágak hagyományos határaitól nem korlátozva, vitassák meg az időszerű kérdéseket, dolgozzanak ki a haladást szolgáló ajánlásokat. mindezzel jelentősen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az akadémia tevékenysége a tudományok fejlesztésével a jövőben még hatékonyabban szolgálja a társadalmi haladást, a szocializmus építését, népünk jólétének további emelkedését. /mti/

bb 2. köpeczi béla beszéde

1 ms/pá um hi la

1973. május 7.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk köpeczi bélának, az akadémia főtítkárnak a magyar tudományos akadémia május 7-i közgyűlésén elhangzó beszámolóját. keretet később adunk, a szöveg csak jelzésre használható fel!

x x x

- az 1972. január 1-én befejeződött hároméves tervciklus után az elmúlt évben az akadémiai kutatóhelyek arra törekedtek, hogy véglegesen kialakítsák középtávu terveiket és megteremtsék végrehajtásuk feltételeit - mondotta egyebek között. ennek eredményeként megkezdődött, illetőleg folytatódott a munka a magyar tudományos akadémia négy országos és hét tárca szintű kutatási főirányában, így mindenekelőtt a szilárdtest fizikában, a biológiában, a közgazdaságtanban és az állam- és jogtudományokban - a kormány által jóváhagyott témakörökben.

- társadalomtudományi kutatóhelyeink középtávu terveikbe iktatták a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága mellett működő agitációs és propaganda bizottság ajánlásait, amelyek hazánk fejlődésének időszerű gazdasági, társadalmi, politikai, ideológiai, és kulturális kérdéseinek kutatására irányulnak.

/folyt.köv./

- 4 -

bb 2./köpeczi béla ... 1.folyt./um

- a főirányok és az ajánlott témák kutatására a természet-tudományi kutatóhelyek kapacitásuk mintegy 60, a társadalomtudományiak pedig ez idő szerint a kutatói létszám mintegy 40 százalékát kötik le. a kutatóhelyeknek ezen kívül természetesen lehetőségük volt más témák kiválasztására is. a fehér könyv összefoglaló tájékoztatást ad az intézetek középtávu terveiről azzal a céllal, hogy szélesebb körök ismerhessék meg a kutatási célokat, és ezzel az eddiginél szélesebb társadalmi ellenőrzés váljék lehetővé a tudományos munka terén is.

- a tudománypolitikai irányelvek és a tudomány belső fejlődési tendenciái alapján kidolgoztuk és az írásbeli beszámolóban közreadtuk az akadémiai kutatóhálózat távlati fejlesztési irányelveit. a párt tudománypolitikai irányelveinek megfelelően elsősorban intenzív jellegű fejlesztésre törekszünk. a hálózatfejlesztési irányelvek számolnak az akadémiai és az akadémiaon kívüli kutatóhálózat közötti, az eddiginél nagyobb mértékű munkamegosztással, és az akadémiai fejlesztés súlypontjait a természettudományokban a fizikai, kémiai, biológiai, geológiai, a társadalomtudományokban pedig a közgazdasági, jogi, szociológiai, pedagógiai és pszichológiai kutatásokban jelölik meg.

- az egyetemeken fenntartjuk az akadémiai támogatás rendszerét, de bizonyos szemléleti és szervezeti változtatásokkal. az akadémia mindenekelőtt azokat az egyetemi tanszékeket és intézeteket támogatja, amelyek részt vesznek a távlati tudományos terv végrehajtásában és olyan kutatásokat folytatnak, amelyek az akadémiai intézetekben nincsenek képviselve, olyan irányzatokat táplálnak, amelyek egészséges versenyt bontakoztatnak ki. ennek megfelelően nagyobb és önállóbb akadémiai kutatócsoportok kialakítására törekszünk és ugyanakkor kiterjesztjük az ugynevezett céltámogatás rendszerét. ésszerű megoldásnak a feladatokban való gondolkodást, az erők koncentrációját, a kutatócsoportok nagyobb önállóságát és az akadémiai támogatásnak az egyetemi életbe szervezettebb beillesztését látjuk.

beszámolójának második részében a főtítkár a kutatóhelyek munkájához biztosított feltételekről szövegezt.

- a szorosán vett kutatás terén a költségvetés összege 6,5 százalékkal haladta meg az előző évet. feszültség mutatkozott a dologi kiadásokban, különösen olyan kutatóhelyeken, ahol magas az anyagköltség. beruházásokra több mint 400 millió forintot fordítottunk. befejeztünk olyan jelentős létesítményeket, mint a martonvásári mezőgazdasági kutató intézet fitotronja, üzembe állítottuk a debreceni atommagkutató intézet gyorsítóját és folytattuk a szegedi biológiai központ építkezéseit, amelyeket idén fejezünk be. a fejlesztés tehát elsősorban vidéki bázisainkon történt, és ez alkalommal is szeretném megköszönni a vidéki tudományos központok fejlesztése érdekében az illetékes vidéki párt- és állami szervektől kapott segítséget.

/folyt.köv./

- 5 -

bb 2. /köpeczi béla ... 2.folyt./um

- a kutatóhelyek dolgozóinak létszáma megközelíti a 6800-at, közülük 2400 a tudományos munkatárs. a személyzeti munkában kiemelkedő helyet foglal el a fiatal kutatókkal, s általában a fiatal munkatársakkal való foglalkozás szakmai és szociális szempontból egyaránt.

- a bővülő nemzetközi kapcsolatok között figyelemre méltó a szocialista országok akadémiaival közös törekvésünk, hogy sokoldalú és kétoldalú együttműködéseinket konkrétabbá tegyük, közös témákra irányítsuk és egyeztessük az egyes országok kutatási főirányjaival.

a továbbiakban az akadémia szakigazgatásáról szólva kiemelte, hogy az ügyvitel egyszerűsítésére és a kutatóhelyek vezetői önállóságának növelésére törekedtek. a tudományos testületek, az elnökség, az osztályok véleményét az alapszabályban meghatározott minden kérdésben kikérték, és kellő információ biztosítására törekedtek. különösen hasznos együttműködés alakult ki a testületekkel a kutatóhelyek középtávu tervének elbírálásában. törekvésünk, hogy a tájékoztatást minden szinten javítsuk és a tudományos osztályok és bizottságok helyzetelemzéseit és javaslatait tevékenységünkben állandóan figyelemmel kísérjük - hangsúlyozta köpeczi béla.

- két elvi jelentőségű kérdést szeretnék megemlíteni még, összefüggésben az elmúlt évi munkával - folytatta. az egyik a tudomány és a gyakorlat közötti kapcsolatok, amelyek a múlt évben tovább erősödtek. ezt bizonyítják többek között azok az eredmények, amelyekket kutatók és kutatókollektívák értek el, és amelyekért az idén közülük többet állami vagy Kossuth-díjban részesítettek.

- újabb együttműködési szerződések, megállapodások jöttek létre egyfelől az akadémiai kutatóhelyek, másfelől az egyetemek, gazdaságirányító főhatóságok, vállalatok, ipari vagy mezőgazdasági üzemek között. kedvező tendencia, hogy szaporodtak a hosszabb lejáratu, átfogó kutatási, fejlesztési feladatokat rögzítő szerződések, és az olyan megállapodások, amelyek beleilleszkednek a kutatóhelyek alaptevékenységébe.

- erősödött az akadémia szakigazgatása és más kutatásirányító főhatóságok közötti együttműködés, ami segítette a gyakorlattal való kapcsolat elmélyülését, kiszélesedését. az akadémiai és a más főhatóságok alá tartozó kutatóhelyek együttműködtek a kutatómunkában. rendszeresebbé váltak, javultak kapcsolataink az országos műszaki fejlesztési bizottsággal, a nehézipari, az egészségügyi, a mezőgazdasági és élelmezésügyi, valamint a művelődésügyi minisztériummal.

/folyt.köv./

6 -

km

bb 2. /köpeczi béla 3.folyt./um

- az akadémiai kutatóhálózat bizonyos tekintetben kezdeményező szerepet vállal olyan országos jelentőségű feladatok megvalósításában, mint a számítástechnika fejlesztése, az atomenergetika megteremtése, a természeti környezet védelme és harmonikus felhasználása, továbbá gazdaságpolitikánk, valamint államigazgatási, jogalkotó és -alkalmazó tevékenységünk továbbfejlesztése. intézetünk gazdagodó tevékenysége azonban újabb gondokat is fölvet, különösen a természet- és a műszaki tudományok terén. növekszik a kutatók felelőssége nemcsak az eredmények megbízhatósága és színvonala, hanem időben történő bevezetésük tekintetében is. ez a vállalatok és az intézetek dolgozóinak együttes alkotó tevékenységét igényli.

- a központi bizottság múlt évi novemberi ülése felhívta a figyelmet arra, hogy „a társadalomtudományokat jobban kell ösztönözni fejlődő társadalmunk mai, valódi kérdéseinek feldolgozására és megválaszolására, és arra, hogy valóságfeltáró feladatuk mellett fokozottabb mértékben lássák el azt a szerepet is, amely a tudatformálásban, az emberek nevelésében, a helytelen nézetek elleni harcban hárul rájuk, „a társadalomtudományi kutatóhelyek részvételével a távlati kutatási terv fő irányainak munkálataiban, az agitációs és propaganda bizottságtól ajánlott témakörök kutatásában és nem utolsósorban olyan állásfoglalások előkészítésében, mint a központi bizottság határozata az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól, - bizonyítják, hogy e téren is erősödött a kapcsolat a gyakorlattal és hogy a társadalomtudományok művelői képesek ellátni e tudományok mindkét feladatát; a valóságfeltáró és a tudatformáló funkciót.

- a tudománypolitikai irányelvekben hangsúlyozott kutatási szabadság és felelősség nyomán egyes, eddig elmaradott tudományágakban és témakörökben is fellendültek a kutatások, nőtt a kísérletező kedv - állapította meg köpeczi béla, majd arról szólt, hogy a jövőben ösztönözni kell a belső szakmai vitákat és meg kell teremteni a megfelelő fórumokat.

Vita
befejezésül a legközelebbi jövő feladatairól szólva hangsúlyozta, hogy biztosítani kell a távlati tudományos kutatási terv, valamint a kutatóhelyek középtávu terveinek folyamatos végrehajtásához szükséges feltételeket. ki kell dolgozni továbbá az egyetemi tanszökek akadémiai támogatásának új rendszerét, valamint az akadémiai kutatóhálózat távlati fejlesztésének tervét, mégpedig úgy, hogy a tanszéki kutatásokkal kapcsolatos változtatások 1974. január 1-től, a távlati fejlesztéssel összefüggő elhatározások pedig a következő ötéves tervben érvényesíthetők legyenek. kiemelt feladatként jelölte meg a tudomány és a gyakorlat közötti kapcsolatok további erősítését, formálását, valamint a társadalomtudományok valóságfeltáró és ideológiai funkciójának marxista szellemű érvényesítését, a kutatási szabadság és a közlés kettős felelősségének szem előtt tartásával./mt1/

- 7 -

km

bb 3. vályi péter beszéde

1 ms/um hi la

1973. május 7.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk vályi péternek, a kormány elnökhelyettesének az akadémia május 7-1 közgyűlésén elmondandó beszédét. keretet később adunk. a szöveg csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelt közgyűlés!

házánk életének jelentős eseménye a magyar tudományos akadémiának, a magyar népköztársaság legfőbb tudományos testületének 133. közgyűlése, - mondotta, majd a párt központi bizottságának, a magyar népköztársaság minisztertanácsának, a kormány valamennyi tagjának üdvözlését tolmácsolva sok sikert kívánt a közgyűlés munkájához.

- a kormány az egész magyar nép előtt felelősnek érzi magát azért, hogy hazánkban a tudomány nyugodt és békés körülmények között, ugyanakkor gyorsan, hatékonyan és gazdaságosan, milliók javára, hasznára fejlődjen - hangsúlyozta ezután. ezért a jóváhagyott törvények, a népgazdasági tervek és az állami költségvetés alapján olyan tudománypolitikát valósítunk meg, mely nem partikuláris érdekeket szolgál, hanem együttesen érvényesíti a tudomány fejlődésének, s népünk anyagi, erkölcsi gyarapodásának alapvető érdekeit.

a kormány szilárd elhatározása és egyik fontos feladata, hogy megvalósítsa mindazt, amit a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának 1969-ben elfogadott tudománypolitikai irányelvei megfogalmaztak. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága 1972. november 14-15-1 ülését követő közleményében újlag kinyilvánította: elkészült a távlati tudományos kutatási terv, mely jó alapot biztosít tudománypolitikai céljaink valóra váltásához. továbbra is napirenden tartjuk a tudománypolitikai irányelvek érvényesítésével kapcsolatos feladatokat.

- a tudomány ma már rendkívül komplex, totális és nyílt társadalmi tevékenység. a tudományos tevékenység egyre céltudatosabbá, szervezettebbé váló megismerési, alkalmazási és előrelátási mozzanatokot foglal magába. ugyanakkor a tudomány egyre sokrétűbb kapcsolatba lép, s kölcsönhatást alakít ki a tudományon kívüli társadalmi tevékenységgel és eredményekkel. a nemzetközi élet is egyre kedvezőbb közeggé válik a tudományos kooperáció számára.

/folyt.köv./

- 8 -

bb 3. /vályi péter ... 1.folyt./um

- a kgst tagországok integrációs programja például külön fejezetet szentel a tudományos együttműködésnek. e nemzetközi együttműködés keretében 18 kiemelt tudományos területen kívánjuk megszervezni a tudományos erő koncentrációját. külön koordinációs szervezeteket hoztunk létre és megkezdődött a szerződéses alapon koordinált kutatómunka is. megoldódott a közös tudományos és műszaki kutatások finanszírozásának rendszere. rendeződtek az együttműködés során felmerülő találmányi kérdések, a tudományos-műszaki eredmények átadásának és felhasználásának feltételei. előrelépést jelent az is, hogy a kgst-országok közötti tudományos és műszaki együttműködésen, valamint a dokumentumok átadásának korábbi, ügynevezett „szófiái elvén”, kívül kialakult a szellemi termék tényleges értékét elismerő együttműködési megoldás is. mindez ösztönzően hat majd a kölcsönös előnyök biztosítása alapján magasabb színvonalon kibontakoztatandó együttműködésre.

- a kgst-országok nemzetközi tudományos és műszaki tájékoztatási központot hoztak létre. egyre jobb feltételek teremthetnek tehát arra, hogy jobban ellássuk egymást műszerekkel, készülékekkel és vegyszerekkel. mindez csak kezdet még! a tényleges új kutatási eredmények közös erővel történő kimunkálása még előttünk áll.

- szemünk előtt bontakozik ki egy fokozódó tudományos dialógus a világ nagy régiói: kelet és nyugat, a fejlődő és a fejlett országok között. ez nagy kihívás a magyar tudomány számára, de egyúttal nagy lehetőség is.

- szembeütni az is, hogy a szocialista országoknak a gazdasági integráció irányába való fordulása számottevő ösztönző erőt ként hat a közgazdaságtudományra. az élet nem kisebb kérdések tisztázását kéri és várja most a közgazdaságtudománytól, mint a munkamegosztás olyan rendszerének felvázolását, mely megfelel szocialista körülmények között a tudományos-technikai forradalom követelményeinek, hasznosítja a tervszerűség előnyeit és az intenzív fejlődés új feladatait figyelembe veszi. ennek során a fejlettebb gazdaságu kgst-országoknak és a történelmi hátránnyal indulóknak közeledniük kell fejlettségben egymáshoz, sőt, nemcsak egymáshoz, hanem a régebben iparosodott tőkés országokhoz is. ezért a racionalitás, az ösztönzés, a szervezethez, a gazdasági feladatok megértése és a politikai mozgósítás egyaránt különösképpen fontos. elemzésre vár az a ma még megoldatlan probléma is, hogy milyen irányban fejlődjenek a kgst-országok terveinek egyeztetése, az áru- és pénzviszonyok milyen módon fogják a tervszerű együttműködés közepette hatásukat kifejteni.

/folyt.köv./

- 9 -

- problémánk a nemzetközi tulajdonban lévő szocialista vállalat tartalma és működése, feltehetően közgazdasági és jogi elemzésnek kell majd megelőznie ennek és a szocialista integráció egyéb intézmény-rendszerének kialakítását is. nagy reményekkel tekintünk a kgst világgazdasági intézetére, amelyben a szocialista világrendszer közgazdasági problémáival foglalkozunk. az intézet több megállapodást kötött már hazai kutatóintézetekkel is. így a magyar tudományos kutatók közvetlenül és közvetve is részei annak a kollektív elemzésnek, amely a szocialista integráció gyakorlatát hivatott megtervezni.

- örök és lényeges téma ebben a grémiumban az elméleti és gyakorlati vonatkozások szoros kölcsönhatása. itt ma is jogos minden bírálat, de mégis figyelemre méltó, hogy főleg az utóbbi hároméves kutatás során születtek sikerek - nem is csekélyek - a kutatási eredmények gyakorlati hasznosítása terén.

- megkülönböztetett figyelemmel kísérjük a távlati tudományos kutatási terv megvalósulását, s a megvalósítás során elért eredményeket - mondotta ezután. a kormány ezért a tervek beszámoltatásának rendszerét kidolgoztatta. eddig áttekintettük a számítástechnikai kutatási program szervezését és megvalósulását, tájékoztunk az emberi makro- és mikrokörnyezet legkedvezőbb kialakítására készült kutatási célprogramról. megvizsgáltuk a kohászati és a gépipari kutatás és fejlesztés tartalmi kérdéseit, a kutatásfejlesztés hatékonyságának tapasztalatait, a társadalomtudományi koordinációs bizottság munkarendjét. keressük a módját annak is, hogyan lehetne a műszaki kutatások koordinálásában következetesebben és jobban érvényesíteni a tudományági felelősséget.

- a jövőben szeretnők meggyorsítani és eredményesebbé tenni az egyetemi tanszékeken folyó kutatómunkát is. nem vagyunk elégedettek a helyzettel és nem ártana komoly önvizsgálatot tartania minden érintettnek. változatlanul az a véleményünk, hogy az egyetemi tanszékeken folyó kutatómunka az ország legszélesebb tudományos bázisa. ezt nem hasznosítani: vétek és rövidlátás. ez elmaradásnak lehetne pénzügyi okai is, de meggyőződésem, hogy a mulasztást, a hibát mélyebben kell keresni.

/fo

- a tudományos jellegű gondolkodásra s a tudományos eredmények gyakorlatban való széles körű alkalmazására általában csak olyanok nevelhetnek, akik maguk is kutatnak, közvetlen, élményszerű tapasztalataik vannak az alkotó gondolkodásban. de nem is ez a legfontosabb, hanem az, hogy az így rendelkezésre álló és kevésbé kihasznált tudományos háttérrel nem szabad kívül rekeszteni a kutatás vérkeringéséből.

/folyt. köv/

lin

- a tudomány ma már mind szervezettebb kapcsolatba kerül egész politikai, és gazdasági életünkkel, s az egész élet ugyanígy a tudományokkal. ezért, amikor például arról gongoskodunk, hogy a munkások, a középfokú szakemberek és a vezetők továbbképzése rendszeresebbé váljék, akkor utat nyitunk egy olyan folyamatnak is, hogy a tudományok eredményei, vívmányai, s az ezekre vonatkozó ismeretek széleskörűekké váljanak, a köztudat organikus elemeit alkossák, s a napi tervező, munkaszervező irányító gyakorlatban életünket gazdagító valósággá váljanak.

- a magyar népgazdaság szerkezetét átalakító központi fejlesztési programjaink ezer szállal fűződnek az országos szintű kutatási feladatokhoz, az országos és tárcaszintű kutatási célprogramokhoz. ugyszintén a gazdasági szerkezet megfelelő alakítása nyomán válik lehetővé az is, hogy mind korszerűbb gazdasági, műszaki bázis, mind tervszerűbb és tudatosabb társadalmi tevékenység alapozza meg a tudományos bázist hazánkban. nincsen és nem is lehet szakadék, de még árok sem, amelynek egyik oldalán a tiszta tudomány, a másikon pedig a kevésbé tiszta praxis áll. ezt a végbemenő gyors változások technológiában és alaptudományokban már régen betemették. a gyakorlat és a tudomány már csak egy virtuális válaszvonalal, de akkor is csak mesterkélt módon, választható szét.

- népünk műveltségének, szocialista tudata fejlődésének eredményeként mind többen kísérik figyelemmel tudósaink e legfőbb testületének életét, munkáját. a párt és a kormány megkülönböztetett figyelemmel foglalkozott eddig is, és kíván foglalkozni a jövőben is mindazokkal a kérdésekkel, amelyek itt oly módon vetődnek fel, hogy az egyes szaktudományok kereteit túllépve társadalmi, tudománypolitikai kérdésekként várnak megoldásra.

- a politikai vezetők ezután sem vállalkoznak és nem is vállalkozhatnak tudományos kérdések megoldására, politikai eszközökkel történő eldöntésére. ugyanakkor - miközben mind fokozottabban támaszkodunk a tudományokra, a tudományos kutatások eredményeire, s a tudósok véleményére - önk is jól tudják, a politikai vezetőknek sok tényezőt figyelembe véve kell e szempontokat integrálniuk. a jövőben is, a tudományos vélemény és meggyőződés szabadsága jegyében, bátorítani fogjuk a vitákat. viszont elvárjuk ezután is a tudósoktól a szocializmus, a társadalmi haladás iránti elkötelezettséget. támogatjuk a tudományok egészséges további fejlődését, következetesen sikra szállunk a tudományos közélet tisztaságáért, a szocialista demokráciának e téren történő szélesítéséért is.

- ennek szellemében köszöntöm ismét a közgyűlés tanácskozását, a közgyűlés valamennyi tagját, vendégét. kívánok további munkájukhoz bizánskat, s az egész szocialista világot, az emberiséget gyarapító, fejlődését szolgáló sikereket. /mtl/

lin

bb.4. harmincezer fiatal a nyári építőtáborokban - kapunyitás:
június 17-én

1 pr/tm/zs/ok ngy

1973. május 7.

Lezárult a jelentkezés a kisz nyári építőtáborába - minden hely „elkelt”, - s alig több mint egy hónap múlva, június 17-én lesz a kapunyitás. a fiatalok önkéntes népgazdaságsegítő mozgalma már 15 esztendő óta tekint vissza: az elmúlt másfél évtized bebizonyította, hogy az ifjú generáció természeti akarása jól kamatozik, munkájukat szükségesnek tartják, tevékenységükkel kiérdemlik a társadalom elismerését. a statisztikák szerint a táborokban eddig összesen 460 000 -en dolgoztak 47 000 katasztrális hold területet tettek mezőgazdaságilag hasznosíthatóvá mocsár lecsapolásával, tereprendezéssel, csatorna építésével. ezenkívül több helyütt földmunkákat végeztek, utat építettek, segítettek a mezőgazdaságban, részt vettek jelentős ipari beruházások megvalósításában stb.

az idén 30 000 egyetemista, főiskolás, középiskolás és szakmunkástanuló áldozza fel nyári szünetjének egy részét, dolgozik majd kétéhetes váltásokban 36 központi szervezésű építőtáborban. a lányokat 21 mezőgazdasági tábor várja veszprém, somogy, pest, bács-kiskun és baranya megyében, fő teendőjük a nővényápolás és gyümölcszedés lesz. az állami gazdaságok területén működő táborok közül a balatonaligai „martos flóra”, és a lengyeltóti „kállai éva”, a legnagyobb, ide öt turnusban 2 500 illetve 1 500 leányt várnak. az idén a fiúk sem maradnak ki a mezőgazdasági munkákból: villányban, tajón, vaskuton, mátyásfalván és kunfehértón „koedukált”, táborokat szerveztek. az „erősebb”, nemre nagyobb fizikai igénybevételt jelentő feladatokat bíznak: csatornaépítést, vasúti rekonstrukciót. csatornaépítés lesz a fiúk teendője a harsányban és budapesten, s vasúti rekonstrukció vár rájuk tatán és balatonenericsen. többszázan vehetik ki részüket a zánkai úttörőváros építkezéseinek meggyorsításából, a csillebérci központi úttörőtábor ujjáépítéséből, a velencei ifjúsági üdülőbázis tető alá hozatalából. központi építőtábor szerveznek a csepeli kenyérgyár építésének segítésére, s ezer fiú - a budapesti „váci mihály”, tábor lakói - vehet részt a főváros lakásépítési programjának megvalósításában.

a táborozók az idén is napi hat órát dolgoznak majd, a csoportok kétéhetenként váltják egymást. az első turnus előtt június 17-én nyílnak meg a kapuk, az utolsó turnus önkéntes munkásai augusztus 25-én teszik le a szerszámot.

/folyt.köv./

bb.4./ harmincezer fiatal ... 1. folyt./ok

az előkészületekből ítélve a napi munka végeztével gazdag program várja majd a táborozókat. filmbemutatókat tartanak, sor kerül a fiatalokat érdeklő ifjúságpolitikai előadásokra, lesz táborújság és sportverseny és - öntevékenységre alapozva - számtalan irodalmi bemutató. az amatőr színpadok tagjaiból alakult együttesek sorra felkeresik majd a táborokat, sokhelyütt neves művészeket is vendégül látnak. lesznek komolyzenei és beat-hangversenyek, tréfás vetélkedők és divatbemutatók, rendszeresen tartanak foci és kézilabda/vetélkedőket.

az ifjúsági munkában jártas, tapasztalt pedagógusok, tanárzrások egyetemi hallgatók közül már kijelölték a táborparancsnokságok tagjait - segédletükkel alakul majd meg mindenütt a tábori önkormányzat. számítanak a fiatalok felelősségvételére, kezdeményezéseire a munka, a program megszervezésében, a táborrend biztosításában. a fiatalok közül választott táborbírók dönt majd a táborélet kisebb-nagyobb dolgaiban, s ez a testület értékeli a munkaversenyeket is. a legjobb dolgozó iskolák elnyerik a kisz kb emlékszámláját, oklevelét, s a munkaversenyben legjobb eredményt elérték pénzjutalomban részesülnek. azok a kiváló munkát végző fiatalok, akik már több alkalommal vettek részt az építő táborozáson, jutalmul külföldi uton vehetnek részt./mti/

bb.5. vietnami képzőművészeti aukció salgótarjánban

vid/kz/ok la

1973. május 7.

a hazafias népfront kezdeményezésére vietnami képzőművészeti aukciót rendeznek salgótarjánban. a béke- és barátsági hónap alkalmából szünetelt felhívásra számos nógrád megyében élő képzőművész - köztük jánossy ferenc, mustó jános, iványi ödön, czinke ferenc, lóránt jános és mások - felajánlotta alkotásait. a képekből, plasztikákból a salgótarjáni józsef attila művelődési központ üvegcsarnokában május 27-től kiállítást rendeznek. a tárlat idején nyilvános árverést tartanak, amelyen az üzemek, vállalatok, intézmények képviselői, de magán személyek is megvásárolhatják a műalkotásokat. a művekről befolyt pénzeszeget a vietnami nép megsegítésére fordítják. az eredeti és nemes kezdeményezés iránt máris nagy az érdeklődés salgótarjánban./mti/

...

bb.6. másfél évvel a párthatározat után - eredményes munkaverseny-mozgalom a xx.kerületi üzemekben

1 gy/gk/ok hgy

1973. május 7.

pesterzsébet 34 fontos iparvállalatának dolgozói közül több mint 15 ezren vesznek részt a szocialista munkaverseny-mozgalomban. a kerületben 440 szocialista brigád dolgozik, s az idén további 234 munkacsoport verseng a megtisztelő cím elnyeréséért. másfél esztendővel a központi bizottságnak a munkaverseny-mozgalom továbbfejlesztésére hozott határozata után a xx. kerületi pártbizottság megvizsgálta: sikerült-e tartalmasabbá, szervezettebbé, hatékonyabbá tenni a verseny-mozgalmat. a tapasztalatokról Balogh István, a kerületi pártbizottság első titkára nyilatkozott győri margitnak az mti munkatársának:

- a határozat nyomán egészséges pezsgést indult meg az üzemekben. ezt igazolják az elmúlt év tapasztalatai, az, hogy a verseny-mozgalmat nagyobb szervezethez, tervszerűség, fokozódó cselekvési készség és sok új kezdeményezés jellemezte. a határozat a gazdasági vezetők figyelmét ráirányította arra, hogy az anyagi ösztönzés önmagában nem képes megoldani minden bonolyult feladatot. a verseny alapvető formája a vállalatoknál a szocialista brigádmozgalom. nagy szerepe van a verseny politikai tartalmának alakításában, a szocialista közgondolkodás erősödésében. a szocialista brigádmozgalom nagy ereje, ösztönző hatása abban van, hogy nem csak munkaszervezetként működik, hanem fontos, pótolhatatlan közösségformáló, társadalmi funkciót is betölt. textilipari vállalatoknál hagyomány van a szocialista, kiváló üzem, műhely cím elnyeréséért indított mozgalomnak. a versenyformák köre azonban tovább bővült. az egyéni versenyformák között újdonság a hazai pamutszövő soroksári gyárban a „rekorder”, szövő verseny. a kisz-szervezetek kezdeményezésére az ifjúkommunisták több vállalatnál védnökséget vállaltak a kiemelt munkafeladatok fölött. a közuti gépellátó vállalatnál, a hajtóművek és festőberendezések gyárban - amelyek munkájukkal hozzájárulnak a közuti járműprogram megvalósításához - védnökséget vállaltak az ezzel kapcsolatos feladatok pontos, határidőre való elvégzése és a termékek minőségének javítása fölött.

- az idén már szinte mindenütt gyakorlattá vált, hogy a vállalatok alapvető céljaihoz kapcsolódó versenyfeladatokat a társadalmi, gazdasági vezetők, a brigádok és az élenjáró dolgozók előzetes meghallgatása után alakítják ki. a gépipari vállalatoknál - köztük a kontakta alkatrészgyárban - a munka jobb megszervezésével, a szervezatlenségből adódó „kényszerpihenők”, megszüntetésével kívánják jobb termelési eredményeket elérni.
/folyt.köv./

- 14 -

bb.6./másfél évvel 1. folyt./ok

először az akadozó alkatrészellátás zökkenőit kellett felszámolni. amióta biztosítják az egy hónapra elegendő tartalék alapanyagot és a folyamatos munkához ugyanilyen nélkülözhetetlen „előlegezett”, alkatrészemennyiséget, a brigádokban javult a versenykedv, s ami csöppet sem mellékes: javultak az eredmények is. mindez arra figyelmeztet, hogy a verseny-mozgalom eredményeinek, fejlődésének egyik záloga a gyárak, üzemek belső mechanizmusának fejlesztése, az erők ésszerűbb összehangolása.

- tapasztalataink között vannak persze negatív, visszahúzó tényezők is. ide tartoznak például a verseny-mozgalom értékelésének fogyatékosai. néhány kivételtől eltekintve ma még nincs szinkronban a mozgalom erkölcsi és anyagi megbecsülése, értékelése. a vállalatok évről évre nagy pénzösszegeket szánnak a kimagasló munkasikerüket elért dolgozók jutalmazására. azonban ez önmagában kevés. az élenjáró feladatvállalók megérdemelnék a nagyobb, kollektíva előtt nyilvánosságot: példamutató munkájuk társadalmi és erkölcsi értékének ismertetését. véleményük szerint a verseny értékelése, ezzel együtt a kiváló teljesítmény „kiemelése”, a jelenleginél több figyelmét érdemel. az anyagi és erkölcsi megbecsülés összhangja tovább fokozhatná a versenyszellemet, a résztvevők aktivitását. követendő példa erre a hazai fésűsfonó- és szövőgyárban kialakult jó gyakorlat: az üzemszervezetekben vitrinben kiállított tárgyjutalmak fokozzák a munkakedvet, s a szakmák legjobbjainak bemutatására felhasználják az üzemi lap hasábjait is. hangsúlyozom: nem sztárkultusz föllevenítésére gondolunk. amit fontosnak tartunk: a vállalatokon belül ne csak egy műhelyben ismerjék az eredményeket, hanem az egész kollektíva tudjon a legjobb brigád, öntő, esztergályos, szövő munkasikeréről.

- véleményünk szerint a jelenlegi körülmények lehetővé teszik, hogy a szocialista brigádmozgalom a jövőben még hatékonyabban, magasabb szinten tölthesse be fontos szerepét a szocializmus építésében. ennek érdekében továbbra is időről időre elemzni kell a mozgalom eredményeit és fogyatékosait - fejezte be nyilatkozatát Balogh István./mti/

..-

-15 -

hi

hi

bb.7. hétszáz éves tokod nagyközség

vid/kz/ok la

1973. május 7.

tokod lakossága a község fennállásának 700. évfordulóját ünnepli ebben a hónapban. bár a település sokkal régebbi eredetű, a község születését igazoló első hiteles oklevelek az 1270-es évek elejéről származnak.

a hétszázadik évforduló alkalmából a helytörténészek összegyűjtötték és közzé tették a község történetét. rövidesen helytörténeti és néprajzi kiállítást nyitnak, s előadást rendeznek a történetéről. többek között ünnepi tanácsülés, találkozók, hangversenyek, vetélkedők és a helyi üzemek termékbemutatói szerepelnek a jubileumi programban./mt1/

bb.8. nyolcvankétfélmillió forint a központi lakóházak felújítására

vid/kz/ok la

1973. május 7.

a műemlék és műemlékjellegű épületekben gazdag községen az utóbbi időben meggyorsult a lakóházak és műemléképületek felújítása. a lábasház után rendbehozták a chernel utca 5. számú műemlékházat, s folyamatban van ugyanebben az utcában a 6. számú s a jurisich tér 5-7. számú rendkívül értékes műemlékház felújítása is. ez utóbbiban új gyermekszakrendelő, anya- és csecsemővédelmi tanácsadó, valamint ifjúsági klubok kapnak majd helyet. az ingatlankezelő vállalat az elmúlt két évben mintegy ötven lakás felújítását végezte el. még az idén megkezdik az értékes műemlék házak homlokzatának sortatarozását is. a felújítási munkákra a tervidőszakban összesen 82 millió forintot költenek./mt1/

bb.9. a bevételből sikkasztott - egy évi szabadságvesztésre ítélt

1 bc/gg/szö/ok hgy

1973. május 7.

sorozatosan hozzányult a bevételhez rátkai mihályné, nagy éva 30 éves budapesti lakos, aki a csepeli vendéglátóipari vállalat keretében működő büfét vezette. adósságai voltak, s ezeket úgy törlesztette, hogy nagyobb összeget kivett a pénztárból. később barátai kölcsönökből a pénzt visszahelyezte a kasszába. a kölcsönök visszafizetésével kapcsolatos manipuláción kívül is rendszeresen hozzányult a bevételhez, s amikor leváltották, mintegy 56 000 Ft hiánya mutatkozott a leltárban. ennek megfizetésére jogerős igazgatói határozattal kötelezték, s eddig 10 000 forintot meg is térített.

a központi kerületi bíróság rátkai mihálynét egy évi szabadságvesztésre ítélte./mt1/

- 16 -

bb 10. ipari szövetkezetek - svájci középüzemekkel együttműködésben

1 ol/fk-ju sb hgy

1973. május 7.

a közeljövőben várhatóan tovább bővülnek a hazai ipari szövetkezetek és több svájci kis-, illetve középüzem kapcsolatai. az okisz vezetői nemrégiben ugyanis arról tárgyaltak a svájci gyáriparosok országos szövetségének hazánkban járt delegációjával, hogy a piaci viszonyokhoz gyorsan és rugalmasan alkalmazkodó szövetkezetek rendelkeznek azokkal az adottságokkal, amelyek a meglévő termelési együttműködés továbbfejlesztését, illetve újabb kooperációk kialakítását lehetővé teszik. ezt a véleményt egyebek között az órák szövetkezetének a világhírű svájci óraiparral kiépített gyümölcsöző kapcsolataira alapozták. ez a szövetkezet éppen a közelmultban helyezte üzembe a svájci közreműködéssel létrehozott modern szerelőműhelyét, amelyben a berendezések is svájci eredetűek, s az ott dolgozó szakemberek továbbképzéséhez, valamint a termékek értékesítéséhez is hozzájárul a svájci partner cég.

egy nagyszerű zürichi divatbemutató eredményeként a múlt évben több szövetkezet vállalkozott textilkonfekcióipari bér munkára, amelynek összedérte meghaladja az egymillió svájci frankot. a tervek szerint a jövő év első felében a magyar szövetkezetek műszeripari bemutatót rendeznek Svájcban, azzal a céllal, hogy megismertessék partnereikkel a világ számos országában már ismert és keresett magyar műszerek körét, illetve feltárják az előállításukkal és továbbfejlesztésükkel kapcsolatos kooperációs lehetőségeket a gyártásban érdekelt svájci kis- és középüzemek előtt./mt1/

bb 11. növekszik a növényi olajfogyasztás - új technológiai rendszereket alakítanak ki a mezőgazdasági üzemek

1 jf/tm-ju sb hgy

1973. május 7.

a lakosság étolaj- és margarin fogyasztása évente átlagosan 8 000 tonnával növekszik - mondták az mti munkatársai a növényolajipari és mosószergyártó vállalatnál. a nagyobb biológiai értékű, könnyen emészthető növényi zsírok hazánkban is egyre nagyobb vetélytársai az állati eredetű zsíroknak. hazánkban eléggé lassan megy végbe ez az átváltási folyamat. például számos országban az összes zsír fogyasztás egyötödét sem felel meg az étolajok, mégis jól lemérhető a fejlődés: 1973-ban a tavalyinál étolajból 20 százalékkal, margarinból pedig 50-60 százalékkal többet akarnak eladni. a piackutatók előrejelzése az első negyedévben a gyakorlatban is érvényre jutott, az év első három hónapjában a várakozásnak megfelelően növekedett az étolaj és a margarin-vásárlás.

/ folyt. köv. /

8.03/ju

10 940

- 17 -

bb 11. / növekszik a ... 1. folyt./-ju

gondot okoz azonban, hogy a növényi olajok növekvő termelésével egyidőben lelassult az olajmag-termesztés fejlődése, sőt 1973-ban is csak a tavalyihoz hasonló, mintegy 85.000 hektáros ipari olajmag vetésterülettel számolnak a szakemberek. Így csak az elmúlt évinél jobb termés esetén jut az ipar ebben az esztendőben több alapanyaghoz. nagyobb a valószínűsége annak, hogy az ipar csak a múlt évihez hasonló mennyiségű olajat és margarint készít az idén, s így csak az export terhére lehet javítani a belföldi ellátást.

a szakemberek az olajmagtermesztés megtorpanásának okát abban látják, hogy az olajipari növényeknek, elsősorban a napraforgónak nincs meg még a végleges helye az egyre szakosodó és koncentrálódó mezőgazdasági nagyüzemi termelésben. ezért a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium jóváhagyásával az egyik legnagyobb napraforgótermesztő gazdaságban, a bácsalmási állami gazdaságban kialakították a napraforgótermesztés zárt technológiai rendszerét; a talajelőkészítéstől kezdve a vetésen és a növényápoláson át a betakarításáig minden munkát gépesítettek. ehhez a termelési rendszerhez több mezőgazdasági nagyüzem csatlakozott már, s a kölcsönös anyagi előnyök biztosításával szervezik meg az olajmagtermesztést. a szakemberek arra számítanak, hogy 1974. évben a termőterületnek legalább 30 százalékan már a legkorszerűbb nagyüzemi eljárásokat alkalmazzák majd a mezőgazdasági termelésben. /mti/

bb 12. fehérjedusitót hoz forgalomba a borsodi vegyikombinát

vid-kz/mné-ju la

1973. május 7.

p.p. jelzéssel fehérjedusitó készítményt hoz forgalomba a kazincbarcikai borsodi vegyikombinát. a recepturáját a tápló-szelei agrobotanikai intézet kutatói dolgozták ki, üzemi arányú kipróbálása az elmúlt évben a szerencsi állami gazdaságban történt meg. a kedvező tapasztalatok alapján az idén már nagyüzemileg gyártott új vegyi anyag olyan bioaktív adalékokat tartalmaz, amelyek elősegítik a növényi fehérje építését, s megakadályozzák az értékes karotin elbomlását. a szert permetezőgéppel juttatták ki a kísérlet során zöldtakarmányra, s az 20-30 százalékkal növelte annak fehérje tartalmát. ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy a kísérletbe bevont szerencsi állami gazdaság p.p.-vel kezelt másodosztályú lucernája a kaszálás idejére első-osztályú lett. az új fehérjedusitónak hamar híre terjedt, s a kombinát már eddig 5000 tonnára kapott megrendelést a szarvas-marhatenyésztéssel foglalkozó nagyüzemekről. hasonlóképpen nagy érdeklődés tapasztalható külföldön, így például Angliában is. /mti/

8.20/ju

To 540

-18-

bb 13. bányász szellemi export nógrádból mongóliába

vid/kz-ju la

1973. május 7.

egy vagon - megrakva bányászati berendezésekkel - már utnak indult nagybátányból mongóliába. egy hét múlva elindulnak utána az emberek is: nógrádi bányászok huszonöt főnyi csapata. a mérnökökből és többszakmász vajárokból, iparosokból álló különleges csoport feladata, hogy a mongóliai arenur térségében magyar és mongol kutatók által lelt molibdénércet feltárják. ehhez a nyáron száztíz méter hosszú lejtaknár kell mélyíteniük. a feltárás terveit molnár lászló, a nógrádi szénbányák tervező irodájának létesítményi főmérnöke készítette el. a lejtőaknából felhozott ércet a budapesti bányászati kutató intézetben vetik alá további, feltárási kísérleteknek, hogy választ kapjanak arra a kérdésre, mennyire duzítható a mongóliai molibdénérc, és gazdaságos-e a kitermelése. a feltárást a kompleximport mongol egyesülés és a geomincó magyar földtani és bányászati Rt. kooperációjában bonyolítják le, a geomincó adott megbízást a nógrádi szénbányáknak az arenuri feltárás megtervezésére és kivitelezésére. a költségek mintegy 4,5 millió forintba rúgnak.

a mongóliai megbízás a nógrádi bányászati szakemberek első külföldi „vállalkozása”, ha beválik, további megbízásokat is megpályáznak. bár a nógrádi szénbányászok a tíz évvel ezelőttinek majd negyedére csökkent, a szénmedencében felhalmozott évszázados szakmai tapasztalatot, tudást külföldi megbízások végrehajtásával is gyümölcsöztetik. /mti/

bb 14. dr. szakács ödön ausztriába utazott

t bc/gk-ju hgy

1973. május 7.

dr. szakács ödön, a magyar népköztársaság legfelsőbb bíróságának elnöke dr. franz pallinnak, az osztrák legfelsőbb bíróság elnökének meghívására hétfőn ausztriába utazott.

a keleti pályaudvaron dr. gellért györgy, a legfelsőbb bíróság elnökének általános helyettese, dr. markója imre, az igazságügyminiszter első helyettese, a legfelsőbb bíróság több vezető munkatársa és a külügyminisztérium képviselője bucsuztatta. jelen volt a bucsuztatásnál dr. hellmuth strasser, az osztrák köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mti/

9.30/ju

To 350

-19-

bb. 15. tordai jeno

il hgy

1973. május 7.

miniszterhelyettes vezetésével hétfőn külkereskedelmi delegáció utazott a párizsi nemzetközi vásárra./mti/

--

bb. 16. somogy-kisz küldöttség utazott kalinyinba

vid/ág ká

1973. május 7.

Somogy megye szovjetunióbeli testvérmegyéje, kalinyin komszomol bizottságának meghívására hétfőn, balázs nándornak a somogy megyei kisz bizottság titkárának vezetésével, ifjúsági küldöttség utazott kalinyinba. a delegáció részt vesz a győzelem napja ünnepségsorozatán és megbeszélést folytat a testvérmegyei együttműködés bővítéséről. látogatást tesznek több ipari intézményben és találkoznak az ottani fiatalokkal./mti/

bb. 17. épül az ózdi folyamatos acélöntőmű - az idén már 60 000 tonna bugát gyártanak

vid/ág ká

1973. május 7.

befejezéshez közeledik az ózdi kohászati üzemek egyik jelentős beruházása, a folyamatos acélöntőmű építése. a munkát két esztendőre kezdték meg. a létesítmény látja majd el alapanyaggal az új rud-erőthengerművet, amely center térségében a tervek szerint 1975-ben készül el. addig a folyamatos acélöntőműben termelt buga egy részét tőkés piacokon értékesítik és az így kapott devizát a bankhitel kiegyenlítésére fordítják. az évi háromszázötvenezer tonna kapacitású acélöntőművet ugyanis bankkölcsön és a fejlesztési alap felhasználásával építik fel.

a csehszlovák skoda cégtől a napokban megérkezett a folyamatos öntőberendezés utolsó gépesőportja, s a már elkészült üzemcsarnokban szerelik az öntőpultot, a hőcserélőket, a görgősorokat, a bugavágó ollókat. elkészült a százötven tonna teherbírású üstszállító daru is. a munkák jelenlegi állása szerint a korszerű létesítményben a második félévben sor kerülhet a termelési próbákra, s a tervek szerint ebben az évben hatvan-ezer tonna bugát gyártanak. egy tonna acélból az eddigi nyolcszáz-kilogramm helyett kilencszázhatvan kilogramm bugát készítenek majd./mti/

11.40/ág

12³¹

- 20 -

bb 18. rendőrségi hírek

mm-ju hgy

1973. május 7.

a xx. kerület nagykőrösi ut és kossuth lajos utca kereszteződésében személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget homály jános 45 éves csoportvezető budapesti lakos, és összeütközött egy motorkerékpárossal. a motorkerékpár vezetőjét fogarasi ferenc 23 éves autószerelő budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. homály jános ellen eljárás indult.

a xx. kerület dózsa györgy ut serényi uti átjáró kereszteződésében szabálytalanul és figyelmetlenül haladt át az uttesten szatmári józsef 77 éves nyugdíjas budapesti lakos és egy motorkerékpáros elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a xx. kerület dózsa györgy ut és kossuth lajos utca kereszteződésében keniczky józsef 37 éves marós budapesti lakos motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy másik motorkerékpárossal. utasát keniczky józsefné 38 éves darus budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

tohol jános 73 éves nyugdíjas budapesti lakos a xiv. kerület nagy lajos király ut és gyarmat utca kereszteződésében szabálytalanul és figyelmetlenül haladt át az uttesten és egy 68-as jelzésű villamos elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

gyurcsik éva 19 éves adminisztrátor budapesti lakos a iv. kerület dózsa györgy ut 65 szám előtt lelépett egy mozgásban lévő 12-es jelzésű villamosról. súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították.

a xv. kerület rákos ut és arany jános utca kereszteződésében motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget dorogházi lászló 20 éves tanuló budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. dorogházi lászló ellen eljárás indult./mti/

11.50/ju

101251

-21 -

lakatos budapesti lakos és elütötte Kiss Katalin 10 éves

bb 19. új lakkozó gépsor a mohácsi farostlemezzgyárban

vid/ká-ju hgy

1973. május 7.

új gépsor kezdte meg a termelést a mohácsi farostlemezzgyárban. üzembe helyezték a saját erőből készült lakkozó berendezést, amelyet a gyár kollektívája tervezett. egy-egy lemez 30 perc alatt szalad végig a gépsoron, amely ugyanolyan jó minőségű felülettel látja el a nyers lemezt, mint az importált berendezés. az üzem bővítésének eredményeként évente egy millió négyzetméterrel több színes, fényes felületű lemezt gyártanak mohácson. /mti/

--

bb 20. kedden vöröskeresztes világnap - témája: a környezetvédelem

1 vt/gk-ju hi hgy

1973. május 7.

május 8-án világszerte vöröskeresztes napot tartanak. az idei vöröskeresztes világnap jelszava az ember és környezete fontosságát hangsúlyozza. a vöröskereszt társaságok ligájához tartozó 116 nemzeti társaság 230 milliós tagságával -erejéhez mérten - mindent megtesz az ember és környezetének védelméért a különböző országokban. az utóbbi időben hazánkban is hangsúlyozottan előtérbe került és egyre inkább az egész társadalom ügye a környezetvédelem. ezzel kapcsolatban a vöröskereszt országos központjában az mti munkatársának a következőket mondták:

- a magyar vöröskereszt mint egészségügyi jellegű társadalmi szervezet már eddig is végzett bizonyos környezetvédelmi munkát a tisztasági hetek és hónapok szervezésével. ez a több mint 15 esztendőre visszatekintő kezdeményezés - amely azóta országos mozgalommá szélesedett - elsősorban a városok, falvak, lakóházak, az ipari és mezőgazdasági üzemek, iskolák, intézmények tisztaságának fokozására, a kulturált közlekedés előmozdításra irányul. ugyanakkor jól szolgálja a közegészségügyi viszonyok javítását, az utcák, terek, üdülők szebbé, egészségesebbé tételét - tehát lényegében a közvetlen környezet védelmét.

/ folyt. köv. /

12.05/ju

161235

-22 -

bb 20. / kedden vöröskeresztes ... 1. folyt./-ju

- amíg kezdetben a vöröskereszt egyedül birkózott ezzel az összetett feladattal, az utóbbi években már szoros együttműködés alakult ki a hazafias népfront szervezeteivel és a tanácsokkal. ez jóval hatékonyabbá, eredményesebbé tette a mozgalmat. az elmúlt esztendőben a tisztasági mozgalom olyan teendőkre is ráirányította a figyelmet, mint a levegő, a víz, a talajszennyeződés, a növényvédőszer-ártalmak megelőzése stb. a társadalmi vonatkozású tennivalók még eredményesebb megoldása érdekében a magyar vöröskereszt környezetvédelmi munkacsoportot hozott létre. ennek feladata, hogy kidolgozza az elméleti és gyakorlati teendőket és megoldásuk legalkalmasabb munkamódszereit.

a vöröskereszt a jövőben szeretne még fokozottabban támaszkodni a lakosságra, mindenképp az ifjúság öntevékenységre a tisztasági mozgalomban. a környezetvédelem érdekében szelíteni kívánja a felvilágosító, nevelő és propaganda tevékenységet, - fejezték be a tájékoztatást. /mti/

--

bb. 21. a népművészet ifju mestereinek kiállítása miskolcon

id/ág ká

1973. május 7.

miskolcon, a kossuth művelődési ház nagytermében hétfőn megnyílt a népművészet ifju mestereinek kiállítása. a tárlaton tizennégy ifju népművész mutatja be az eredeti népi motívumok felhasználásával készült kerámiáit, himzéseit, faragásait, a korszerű otthonba illő, de a hagyományos parasztbutorok formáját, díszítését megtartó butorokat.

az ifju népművészek kiállítását bárczi béla, miskolc megyei város tanácsának elnöke nyitotta meg. /mti/

--

bb 22. a kiskörei vízlépcső története ötezer méter filmszalagon

vid/ká-ju -cz

1973. május 7.

a kitűzéstől a szalagátvágásig filmszalagon örökölt meg a kiskörei tiszai vízlépcsőnek, az ország egyik legnagyobb vízügyi beruházásának történetét a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság amatőr stábjja. eddig mintegy ötezer méter, tizennyhat milliméteres filmet forgattak a nagy népgazdasági létesítmény születéséről.

/ folyt. köv. /

12.45/ju

161330

-23 -

bb 22. / a kiskörei .. 1. folyt./-ju

a film bevezető kockái megörökítik a 404-es folyamkilométert jelző táblát, ahol 1964-ben kitűzték a vízlépcső helyét. a környéken készült felvételek akkor csupán odvas fűzfákat, a szárazságtól elsárgult réteket, kubikgödröket rögzítettek. a továbbiakban a film nyomon követi a vituki első kutatófurásainak megkezdését, a beruházók és a kivitelők, az ovh vezetőinek helyszíni bejárását, a geodéták, az első földmunkagépek megjelenését. ezt követően figyelemmel kíséri az építkezés minden egyes fázisát: az első kísérleti körtöltés megszületését, a folyam szabályozást, a betonozási munkákat, a pillérek, a hajószilipek építését. látható a filmen a két mesterséges folyó, a jászszági és a nagykunsági főcsatorna születése, a tiszta új medrének kialakítása, a tiszta gátjainak átvágása, amellyel új mederbe terelték a folyót. a dokumentumfilm befejező részét május 16-án forgatják, amikor ünnepélyesen elvágják a nemzetiszínű szalagot és hivatalosan is átadják rendeltetésének a természetátalakító beruházást. /mt1/

bb 23. megkezdődött az akadémia idei közgyűlése

t ms/tm-ju h1 -cz

1973. május 7.

hétfőn a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött az akadémia ez évi - sorrendben 133. - közgyűlése. az akadémiai reform után megkezdődött hároméves ciklus lejáratával ezen a közgyűlésen újra választják az akadémia tudományos testületeinek tisztségviselőit és megválasztják az akadémia új tagjait. a tisztújító közgyűlés jelentőségét növeli, hogy legmagasabb tudományos testületünk a tudománypolitikai irányelvek ki-munkálása, az akadémiai reform bevezetése, az országos távlati tudományos kutatási terv elfogadása óta első ízben ad összefoglalást a közvéleménynek az elmúlt három évben létrejött eredményekről, végbement változásokról.

a közgyűlés ünnepélyes megnyitását részt vett acz györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, vályi péter, a kormány elnökhelyettese, nagy miklós, az mszmp központi bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, jánossy lajos, straub f. brunó és szabó imre, az akadémia alelnökei, tétényi páll és láng istván, az akadémia főtitkárhelyettesei, valamint az akadémia elnökségének tagjai, az akadémikusokon, akadémiai intézetek és a szakigazgatás vezetőin, kutatóin kívül nagy számban vettek részt a közgyűlésen tudományos életünk ismert személyiségei, egyetemi tanárok, más főhatóságok irányítása alá tartozó intézetek vezetői és kutatói is.

12.55/ju

- 24 -

bb 23. / megkezdődött az ... 1. folyt./-ju

a közgyűlést erdey-gruz tiber elnök nyitotta meg, majd előterjesztette az elnökség beszámolóját.

/ erdey-gruz tiber beszédét korábbi kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk./

a tetszéssel fogadott beszámoló után köpeczi béla, az akadémia főtitkára adott számot az akadémiai intézetek és szakigazgatás elmúlt évi munkájáról.

/ köpeczi béla beszámolóját előző kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk, a beszédre az alábbi javításokat adjuk:

a bb 2. kiadás első folytatásának harmadik bekezdésében a hatodik sor végétől a mondot helyesen így folytatódik.. olyan irányzatokat jeleznek, amelyek egészséges versenyt bontakoztathatnak ki. -----
----- ennek...

a harmadik folytatás első bekezdésének negyedik sora végén a ,, harmonikus ,, szó helyett a következő két szó irandó: ,, erőforrásainak helyes.,,

a harmadik bekezdés harmadik sora végén a ,, nőtt a kísérletező kedv,, szavak helyett a következőt kérjük beírni: ,, változatosabb módszerekkel kísérletezzenek.,,./

a főtitkár tetszéssel fogadott beszámolóját a után vályi péter, a kormány elnökhelyettese szólalt fel.

/ vályi péter felszólalását korábbi kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk, a beszédre az alábbi változtatás adjuk:

a bb 3-as kiadás harmadik folytatásának utolsó bekezdése második sorában a ,, tagját,, szó helyett ,, részvevőjét,, irandó. /

a legutóbbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően mind-egyik közgyűlésen elhangzik egy-egy előadás valamilyen nagyjelentőségű társadalmi kérdéstről. az idei előadást király istván akadémikus tartotta ,, hazafiság és internacionalizmus,, címmel.
/ folyt. köv./

13.07/ju

- 25 -

bb 24. ujdonságok - sorozatgyártásban - sajtótájékoztató a bnv könnyűipari kiállításáról

t ol/gné-ju -cz

1973. május 7.

négy helyen, csaknem ötezer négyzetméternyi fedett területen várják az idei bnv közönségét a könnyűipari kiállítások. Mint azt hétfőn a minisztériumban tartott sajtótájékoztatón dr. Móré András főosztályvezető, a vásárbizottság elnöke elmondotta, a vállalatok első sorban export ajánlataikkal jelentkeznek, de fokozott gondot fordítanak a belföldre szánt termékekre is; olyan árukat mutatnak be, amelyek tömeggyártása megoldott, illetve már megteremtették ahhoz a szükséges feltételeket. Ezt egyébként elsősegíti az iparnak az a törekvése, hogy olyan termékeket állítsanak elő, amelyek belföldre és exportra egyaránt alkalmasok.

a kiállításon szereplő 46 minisztériumi, hét tanácsi vállalat és 50 szövetkezet árubemutatója a most folyó textilrekonstrukció két évének eredményeit is tükrözi, elsősorban a kötőszövet- és a konfekcióiparban, de az ágazat más területein is. A korszerű választék egészének bemutatására nem vállalkozhattak, de jelentős helyet foglalnak el a gyártmányfejlesztés irányairól valló új termékek. A kiállítók az idei vásárt bizonyos szempontból előkészületnek tekintik a későbbiekben már évente kétszer sorra kerülő bnv-ékre,

az ujdonságok között ott lesz a panyova „réka”, nevű kötött, nyomott mintás női ruha kelmeje; ebből a vásár ideje alatt körülbelül tízezer készruha kerül forgalomba, de az újfajta polyamid alapú kelme a vállalat mintaboltjában méterárúként is kapható majd. A lakások és a hétfégi házak színes függönyeinek választékát gazdagítja a lenfonó- és szövőipari vállalat újszerű, malimó gépen előállított, változatos kelme-szerkezetű és színösszeállítású varrva hurkolt anyaga, amiből még az idén nyolcszáz ezer-egymillió négyzetméter gyártására tudnak vállalkozni.

a magyaróvári kötöttárugyár finom pamutfonalaiból készült fehérneműjének kötésszerkezete biztosítja a rugalmasságot, formátartást. Bár elődeinél lényegesen jobb minőségű, a pamutárú árcsökkentése folytán nem lesz azoknál drágább. E termékekből még ebben az évben 2 és félmillió darabra adtak rendelést, s negyedevenként további 20-25 ezret még le tudnak gyártani, terven felül.

/ folyt. köv./

13.20/ju

-26 -

tbb 24. / ujdonságok ... 1. folyt./-ju

három gyár kooperációjának termékeit láthatják a cipők, táskák övek és egyéb blüzköddési kellékek között. Ezekhez felhasználják a győri pamutszövő- és műbörgyár „grabolakk 205 mf”, nevű újszerű műbőrét, amely a természetes bőr mintázatát követi, s báláttelennél is alkalmas lábbeli készítésre, nagyfrekvenciás felületformázással dolgozható fel. A mylady félcipő a duna cipőgyárban készül, nagyfrekvenciás diszprésszel a természetes bőrt utánozza. A pákospalotai bőr- és műbőrkonfekció vállalatát ugyanabban az anyagból a cipő karakteréhez alkalmazkódó táskákat, öveket készít. A cipőkből még ebben a fél évben 50 ezer párat, a második fél évben 200 ezer párat rendelt a belkereskedelem. Az együttest a vásár ideje alatt a duna cipőgyár mintaboltjában árulták. A kalapgyár nyulszőrme és nyulvelur kombinációjából női bluzokat készített, az eddig hulladéként kezelt házi nyulbőrökből tőkés exportra állítanak elő divatcikkeket. A kesztyűgyár új divatcikke a gazdaságosság és az alapanyag árak jegyében készült. Belföldön ebből 24 ezer párat adnak el évente. A hurkolt kelmek választékát bővíti a thermo-print nyomási eljárás, amellyel a budapesti finomkötöttárugyárnak nyílt szinte korlátlan lehetősége a minta- és színválaszték bővítésére. A férfi fehérneműgyár „juniform”, néven sportos jellegű, kívül is hordható ingeket tervezett, poliészter pamutkeverésű lánchurkolt kelmeből, amelynek nyers kikészítésű pamutszála a farmernadrágokra jellemző karaktert ad. Az idén ezekből már 75 ezer darabot rendelt a belkereskedelem.

a bnv-n most nem lesz nonstop divatbemutató, a manekenek a szakmai napokon vonultatják fel majd a legújabb modelleket.

egyébként a kiállítások központi helyét képező könnyűipari pavilonban az idén az embléma az államosítások 25. évfordulóját idézi, utalva arra, hogy napjaink választéka negyedszázad tevékenységének eredményeire épül. A városligeti terven a megszokott helyen állít ki a győri pamutszövő- és műbörgyár, a híszöv pavilonban a háziipari szövetkezetek termékeit sorakoztatják fel. A könnyűipari gépgyártó vállalat önállóan, az idén két helyen rendez bemutatót, a városligetben a 10-es csarnokban, és a kőbányai vásár területén. A bútorigar majd ősszel az „otthon”, kiállításon mutatja be termékeit, a bnv-ről most távol marad a papíripar is, mivel termékeinek nincs kifejezetten fogyasztási cikk jellegük. /mt/

--

13.30/ju

- 27 -

√felsőrésze simplex anyag, tényleg-része pedig báránynappa bőr.

bb. 25. tanácsi közlemény az államigazgatási dolgozók rövidített munkaidejéről

1 -don/tm/e h1 -cz

1973. május 7.

Mint ismeretes, az államigazgatási, valamint egyes állami és társadalmi szervek dolgozóinak átlagos heti munkaidejét ez év június 1-től 44 órára kell csökkenteni. A tanácsok közlénye a minisztertanácsi határozatban rögzített rövidebb munkaidőre történő áttérés feltételeiről ad tájékoztatást. Eszerint a munkaidő rövidítését létszámnövelés és többletbér igénybevétele nélkül, az ügyintézés zavartalanságának és folyamatosságának biztosítása mellett kell megvalósítani, a munkaidőcsökkentés miatt a dolgozók bére nem csökkenhet.

A közszolgálat körében a munkaidőcsökkentést úgy kell végrehajtani, hogy a kormányzás és az államigazgatás igényeinek megfelelően a hivatalok feladataikat a szombati munkanapokon is betöltsék. Ennek keretében a lakossági és vállalati igények kielégítésében fennakadás nem lehet; a lakosság ügyeinek intézésére fordított /félfogadási, stb./ időt csökkenteni nem lehet, és azt a lakosság igényeinek megfelelően kell meghatározni. A munkarendet úgy kell kialakítani, hogy a dolgozók szabad szombatjukat kéthetenként felváltva vegyék igénybe, és így a szombati munkanapon a dolgozói létszám mintegy fele munkát végezzen.

A munkaidőcsökkentés a dolgozók munkarendjét úgy változtatja meg, hogy átlagban a kétheti 88 órás munkaidőt a dolgozók-nak kéthetenkénti egy szabadszombat biztosításával 11 nap alatt kell teljesíteniük. A dolgozók munkaidejét - a kéthetenkénti szabad szombat biztosításával együttjáró munkaidőcsökkentéssel - minden héten pénteki munkanapon egy órával, a szombati munkanapon pedig fél órával kell csökkenteni. A munkaidőcsökkentés után az államigazgatási területen egységes munkarendet kell alkalmazni. A lépcsőzetes munkakezdés követelményeit figyelembe véve a napi munkaidő kezdetekor és befejezésekor az egységes munkarendtől félórás eltérés engedélyezhető.

A felügyeleti szervek területük sajátosságainak megfelelően - esetenként meghatározott munkakörökben - a munkaidőcsökkentésnek többlet szabadnap biztosításával történő megvalósításától, illetve a többlet szabadnapnak szombati napban való meghatározásától - az illetékes szakmai szakszervezetekkel egyetértésben - eltérő módszert is alkalmazhatnak.

/folyt.köv./

13.35/e

10/1440

- 28 -

bb. 25. /tanácsi közlemény...folyt./e

Azok az intézmények, amelyek a minisztertanácstól vagy felhatalmazás alapján a munkaügyi minisztertől az ötnapos munkahét alkalmazására külön engedélyt kaptak, továbbra is alkalmazhatják a heti ötnapos munkarendet.

Az állami ügyeleti rend tekintetében a minisztériumoknál, főhatóságoknál és tanácsoknál az e tárgyban kiadott jogszabályok az irányadók.

A minisztériumok és az országos tervehivatal, valamint az országos hatáskörű szervek, a tanácsok és egyéb intézmények a munkaidőcsökkentés utáni új működési rendjét a miniszterek, az országos tervehivatal elnöke, az országos hatáskörű szervek vezetői, a tanácsoknál a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke egyidejűleg úgy szabályozzák, hogy az államigazgatási munka folyamatossága a szombati napokon is biztosított legyen.

/mti/

...-

bb 27. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke május 7-én 13 óráig:

-ju -cz

1973. május 7.

1. erdey-gruz tiber beszéde
2. köpeczi béla beszéde
3. vályi péter beszéde
4. nyári építőtáborok
5. vietnami képzőművészeti aukció
6. eredményes munkaverseny
7. tokod 700 éves
8. lakóház felújítás kőszegen
9. sikkasztás
10. ipari szövetkezetek
11. növényi olajfogyasztás
12. fehérjedusító
13. bányász szellemi export
14. szakács ödön ausztriába utazott
15. delegáció utazott párizsba
16. kisz küldöttség kalinyinba
17. ózdi acélöntőmű
18. rendőrségi hírek
19. lakkozó gépsor mohácson
20. vöröskeresztes világnap
21. a népművészet ifju mestere
22. kisköre története
23. az akadémia közgyűlése
24. könnyűipari sajtótájékoztató
25. tanácsi közlemény
26. időjárás
27. hírjegyzék

..-

13.35/ju

- 29 -

bb. 26. időjárásjelentés

-cz/e

1973. május 7.

a meteorológiai intézet jelenté 1973. május 7-én, hétfőn 12 órakor:

a nappali felmelegedés keleten is gyengül

a középpontjával a brit-szigetek fölött elhelyezkedő alacsony nyomású légköri képződmény nedves, hűvös levegőt szállít nyugat-európán át közép-európa felé. az óceáni levegő első hulláma már elárasztotta az alpok, valamint a kárpátok nyugati térségét. hatására az említett területeken változékony, felhős, szeles az idő, helyenként eső, záporosó esik. délkeletről még mindig száraz, meleg léghullámok érkeznek a balkán-félszigetén át a kárpát-medence keleti részére. a két különböző hőmérsékletű légtömeg áramlása erős hőmérsékletkülönbséget okozott nyugat- és közép-európa között. vasárnap nyugat-európában 2,6 fokkal alacsonyabb, közép-európában és a balkán-félszigeten viszont 10-14 fokkal magasabb volt a hőmérsékleti maximum a sokévi átlagnál.

hazánkban vasárnap nyugat felől megkezdődött a hűvösebb levegő beszívargása. az ország északnyugati térsége fölött megnövekedett a felhőzet, és csak 1-4 órán át sütött a nap. máshol kevés volt a felhő és általában 7-12 órás napsütést észleltek. a késő esti és éjszakai órákban a nyugati határ mentén, valamint az északi részeken kisebb eső keletkezett. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége csak sopronban érte el az 1 millimétert, máshol nem volt számottevő. a hőmérséklet napközben győr-sopron megyében 23-26, máshol általában 28-33 fokig emelkedett, de a déli megyék egy-két helyén elérte a 34 fokot is. ma hajnalra a dunántúlon 11-16, máshol 16-20 fokig hűlt le a levegő. délelőtt általában erősen felhős volt az ég, a kora reggeli órákban nyugaton néhány helyen kisebb eső esett. a hőmérséklet a dunántúlon 15-21, máshol 22-28 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 24,1 fok volt, 9.4 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, gyengén emelkedik.

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, szóróanyagok kialakuló záporral, zivatarral. megélénkülő, időnként megerősödő nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet nyugaton 9-12, keleten 13-16 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: a dunántúlon 20, máshol 25 fok körül.

/folyt.köv./
13.47/e

Tó 14⁴⁰

- 30 -

bb. 26. /időjárás...folyt./e

távolabbi kilátások péntek reggelig:

változékony idő, záporokkal, zivatarokkal, legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek 7-13 fok között. legmagasabb nappali hőmérsékletek 18-24 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 milliméter/ csapadék az ország területének 80 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 489 centiméter. /mti/
--

bb. 28. elhunyt dr. o. nagy gábor kandidátus

gk/h1 1l cz

1973. május 7.

az mta nyelvtudományi intézete mély megrendüléssel közli, hogy dr. o. nagy gábor kandidátus az intézet tudományos osztályvezetője, a mai magyar szókészlet legkitünőbb ismerője, a tudományos szótárirás legavatottabb szakembere, számos nagyjelentőségű tudományos és tudomány-népszerűsítő mű szerzője és szerkesztője május 4-én 58 éves korában tragikus körülmények között elhunyt. az intézet az elhunytat saját halottjának tekint. temetése séről később intézkednek. /mti/
--

bb. 29. török kereskedők budapesten

k sb/tm/1l cz

1973. május 7.

az izmiri kereskedelmi kamara elnökének vezetésével három napot töltött budapesten törökország tiztagu piackutató küldöttsége. megbeszéléseket folytattak magyar-török árucseré és a török eladások magyarországi bővítésének lehetőségeiről a magyar kereskedelmi kamara valamint a magyar-török kereskedelemben érdekelt ipari és külkereskedelmi vállalatok képviselőivel. a küldöttség hétfőn utazott el budapestről. /mti/
--

bb. 30. tömeges közlekedési baleset

pá/h1/1l cz

1973. május 7.

pest megyében az autópálya törökbálinti elágazása és a budai benzinkút közötti részén egy veszteglő személygépkocsinak ütközött két autó. ezt követően még körülbelül 18-19 személygépkocsi koccant össze. a baleset következtében egy ember könnyebben megsérült. a vizsgálat folyamatban van. /mti/
--

13.551L

Tó 14⁴⁰

- 31 -

bb. 45. vízbe fulladt

pá/h1/1L cz

1973. május 7.

a hódmezővásárhelyi ipari szakmunkásképző intézet tanulója a mártélyi holt-tisza-strandon csónakázott; az egyik csónok felborult és kohanyecz sándor 15 éves ipari tanuló a vízbe fulladt. a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mt1/

bb. 31. kisosz-közgyűlés

t kf/gk/sb/1L cz

1973. május 7.

a kiskereskedők országos szervezete, a kisosz hétfőn tartotta idei közgyűlését a béke szállóban. a több mint 11 ezer kiskereskedő képviselőjében megjelent küldöttek között részt vett a tanácskozáson dr. sághy vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese.

a közgyűlésen gerle imre, a kisosz elnöke beszámolójában részletesen foglalkozott a kiskereskedők elmúlt évi tevékenységével és beszélt a tevékenységüket érintő, befolyásoló intézkedésekről. hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi forgalom növekedése nyomán a hatóság és a közönség többet vár a magánkereskedőtől, mint eddig. a becsületes magánkereskedők működésére azokon a helyeken, ugynevezett fehér foltokon még sokáig szükség lesz, ahol a szocialista szektornak nincs megfelelő üzlethálózata.

az elmúlt egy esztendő alatt 1700 új iparigazolványt adtak ki. igaz, hogy közben csaknem 1300 kiskereskedő szüntette meg tevékenységét, a mintegy 4 százalékos növekedés mégis örvendetes, mert új iparigazolványt általában fiatalabbak kértek és kaptak. a legtöbb új magánkereskedő a zöldség-, gyümölcs és a vegyeskereskedői szakmában kapott engedélyt. a kisosz a hatóságokat segítve nagy körültekintéssel vizsgálta meg az engedélykérelmeket, azért, nehogy olyanok kerüljenek a magánkereskedők közé, akik az iparigazolványban a gyors meggazdagodás lehetőségének engedélykíratát látják. a beszámoló a kiskereskedők áruellátását megfelelőnek értékelte, s hangsúlyozta, hogy bár jó néhány esetben indítottak szabálysértési eljárást magánkereskedők ellen is, a különféle ellenőrzések - az árak, a minőség, a választék stb. vizsgálata - nem tártak fel különösebb hiányokat. a magánkereskedők működésével az illetékes hatóságok elégedettek, tevékenységüket hasznosnak, közérdekűnek tartják./mt1/

--

- 32 -

14.00/1L Tó 14⁵⁰

bb. 33. állandó képzőművészeti galéria - kórházban

vid ká/1L cz

1973. május 7.

állandó képzőművészeti galériát alapított a salgótarjáni madzsar józsef megyei kórház a magyar képzőművészek szövetsége és az északmagyarországi területi szervezetének közreműködésével az állandó galéria létesítésére az egészségügyi kultúra és az általános műveltség között megfigyelhető egyenes összefüggések, valamint a kórházban alkalmanként rendezett kiállításoknak a betegek testi és lelki állapotára gyakorolt kedvező hatása adott indítékot. a salgótarjáni kezdeményezéshez ösztönzést adott az is, hogy a kórház névadója, dr. madzsar józsef a kommunista orvos, a felszabadulás előtti munkásmozgalom kiemelkedő alakja az irodalom és képzőművészet alapos ismerője és pártfogója volt.

a salgótarjáni kórház állandó galériájának első kiállítását - amelyen czinke ferenc munkácsy-dijas grafikusművész és loránt jános munkácsy-dijas festőművész tizenhat művét állították ki - május 7-én, hétfőn nyitotta meg dr. bönsch lászló igazgató főorvos.

--

bb. 32. évente nyolcmillió négyzetméter felületet galvanizálnak - nemzetközi szimpózium a galvánteknikáról

t kg/mm/sb/1L cz

1973. május 7.

tizenegy ország több mint 300 szakemberének részvételével galvánteknikai szimpózium kezdődött hétfőn a technika házában. a négynapos eseménysorozat a legújabb kutatások nemzetközi eredményeit mintegy 50 előadáson ismertetik a szakemberek. a nyomtatott áramkörök bevezetése és a mikrohullámú technika elterjedése növeli - ugyanis a galvánteknika fontosságát. ezek mellett a hagyományos felhasználás - mint a korrózióvédelem galvanizálás és továbbfejlesztésre szorul.

hazánkban több mint 200 gyárban, üzemben működik galvanizáló üzem, s évente mintegy 8 millió négyzetméter felületet galvanizálnak. a szimpózium jó alkalmul szolgál, hazai felhasználásra, a galvanizáló üzemek fejlesztésére./mt1/

--

- 33 -

14.05/1L Tó 15⁰⁰

nemzetközi tudományos eredmények

L

bb. 34. a szabolcs-szatmár megyei tanács alakuló ülése

vid/e ká -cz

1973. május 7.

a szabolcs-szatmár megyei tanács hétfőn tartotta alakuló ülését nyíregyházán, a megyei tanácsház disztermében. az ünnepi ülésen részt vett és felszólalt benkei andrás, az mszmp központi bizottságának tagja, belügyminiszter, nyíregyháza országgyűlési képviselője, valamint dr. tar imre, a megyei pártbizottság első titkára.

az ülésen megválasztották a 118 tagú megyei tanács vezetőit, végrehajtó bizottságának tagjait. a megyei tanács elnöke ismét dr. pénzés jános, általános elnökhelyettese dr. czimbalmos béla, elnökhelyettese gyuró imre és dr. p. szabó gyula lett.

a megyei tanács vezetőinek, a végrehajtó bizottság tagjainak esküdtétele után megválasztották a megyei tanács bizottságait, azok tisztségviselőit, a megyei bíróság és a munkaügyi bíróság mellett működő népi ülnököket, továbbá a megyei, járási, városi, járási népi ellenőrzési bizottságok elnökeit, elnökhelyetteseit és tagjait. /mti/

bb. 36. környezetvédelmi tanácskozás szolnokon

vid/e ká -cz

1973. május 7.

a környezetvédelemről tanácskoznak szolnokon a mtesz hétfőn kezdődött kétnapos ankétján. a bányászati és kohászati egyesület szolnoki csoportja által rendezett ankéton a nagyalföldi kőolaj- és földgáztermelő vállalat szakemberei több előadást tartottak a szennyvizek tisztításában elért eredményekről. elmondották, hogy bár az olajipar egyike a vízszennyezés szempontjából legveszélyesebb iparágaknak, a vállalat évek óta egyre kevesebb szennyvíz-bírságot fizet. Üzemel, telephelyei kivétel nélkül korszerű szennyvízvezetékekkel, tisztítókkal rendelkeznek és az új technológiák bevezetésekor is elsőrendű feladatnak tekintik a természetes vizek megóvását. a levegő-szennyezettségének csökkenése érdekében 1973 végéig a vállalat valamennyi telepén felülvizsgálják a kazánokat. a levegőtisztasági normáknak nem megfelelő kazánokra az év végéig szűrőket, portelválasztókat szerelnek fel. /mti/

-34-

14.15/e

NA 1455

bb. 35. „hivatása: rendőr,,

vid/e ká -cz

1973. május 7.

„hivatása: rendőr,, címmel hétfőn rétságon, az asztalos jános művelődési központban kiállítás nyílt, amely mintegy ötven nagyméretű tablón mutatja be a rendőrség tevékenységét. a többi között szemléltetik a hivatásos és az önkéntes rendőrök együttműködését, a közlekedés- és vízrendészet munkáját, a bünygyi nyomozást, a helyszínelést, a nyilvántartást. számos dokumentum mutatja be, hogyan használják a bűnüldöző szervek a korszerű technika eszközeit, s hogyan segíti munkájukat a tudományos kutatás. /mti/

bb. 37. közgazdasági napok salgótarjánban

vid/e ká -cz

1973. május 7.

marx károly születésének 155. évfordulója alkalmából közgazdasági napok kezdődtek hétfőn nógrád megyében, a magyar közgazdasági társaság, a tit és az mtesz közös rendezésében. a tit salgótarjáni székházában tartott megnyitó ünnepségen - amelyen részt vett a.a. amvroszimov, az szkp kb pártfőiskolájának tanszékvezető professzora is - dr. wirth ádám kandidátus emlékezett meg marx károly munkásságáról. ezután nógrád megye középtávu tervének megvalósítása és a további feladatok címmel illés miklós, a nógrád megyei tanács általános elnökhelyettese tartott előadást.

a nógrád megyei közgazdasági napok keretében a hét folyamán salgótarjánban, illetve balassagyarmaton a gyártmány-szerkezet, a pénzügyi szabályozás és a mezőgazdasági fejlesztés összefüggéseit vizstálják meg a tudományos konferenciákon. /mti/

felhasználható 17 órától!

bb. 39. baráti találkozó az írószövetségben

i ro/mm/e h1 -cz

1973. május 7.

hétfőn a magyar írók szövetsége székházában baráti találkozót rendeztek a finn kulturális hét keretében hazánkban tartózkodó íródelegáció, s a magyar- finn kulturális vegyesbizottság tagjai tiszteletére. a baráti találkozón - amelyen számos hazai író, költő és műfordító vett részt - dobozy imre kossuth-díjas író, a szövetség főtitkára üdvözölte a megjelenteket. /mti/

- 35 -

14.18/e

NA 1500

bbb. 38. az iparstatisztikusok és üzemgazdászok 4. országos vándorgyűlése kecskeméten

vid fm/11 cz

1973. május 7.

a magyar közgazdasági társaság statisztikai szakosztálya és a társaság bács-kiskun megyei szervezete kecskeméten rendezi meg az iparstatisztikusok és üzemgazdászok 4. országos vándorgyűlését, amelynek fő témája a gazdaságosság, hatékonyság. háromszáz iparstatisztikus és közgazdász vesz részt a háromnapos ülészakon amelyet hétfőn dr. román páál kandidátus, a bács-kiskun megyei pártbizottság első titkára nyitott meg a kecskeméti városi tanácsház dísztermében. a megnyitójór. gajdócsi istván bács-kiskun megye tanácselnöke és dr. kőrös gáspár, kecskeméti város tanácsának elnöke is.

Lejárt vett

a bevezető előadást huszár istván államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke, a közgazdasági társaság alelnöke tartotta. többek között szólt a vállalati döntések megalapozottságához elengedhetetlenül szükséges információáramlásról, s hangsúlyozta azt a felelősséget, amely a különböző szinteken dolgozó iparstatisztikusokra, közgazdászokra hárul a döntések tudományosan megalapozott előkészítésében. e felelősségteljes munka végzésének személyi feltételei - mondotta - hazánkban adottak, és a szükséges számítástechnikai eszközellátottság, mint alapvető tárgyi feltétel is sokat fejlődött az utóbbi években. ezután előadások hangzottak el a munkaerő és a termelés, valamint a vállalati döntési jogkör kérdéseiről.

a vándorgyűlés kedden szekcióülésekkel, majd üzemlátogatásokkal folytatódik./mt1/

bb. 40. felavatták székely mihály szobrát - zenei napok ünnepi megnyitója jászberényben

vid ká/11 cz

1973. május 7.

székely mihály zenei napok kezdődtek hétfőn jászberényben a város szülőtte és díszpolgára halálának 10. évfordulója alkalmából. a székely mihály általános iskolában rendezett ünnepi ünnepségen dobos istván a székely mihály emlékbizottság elnöke mondott beszédet majd megkoszorúzták a művész emléktábláját. az iskola előcsarnokában megválták kossuth-díjas színművész a nemzeti színigazgatója teleplezte székely mihály mellszobrát, kőfaragó strobl zsidmond kossuth díjas szobrászművész alkotását.

14.25/11

NA 1505

- 36 -

bb. 40./ felavatták ... folyt./ 11

az ezt követő ünnepi műsorban közreműködtek ~~magyar~~ és a zenei művészeti főiskola növendékei. a megnyitó napjának eseménysorozata este a lehel klubban folytatódott. ünnepi kórusversenyt adott a drezdai pedagógus szakszervezet nyolcvant tagu kórusa és a jászberényi palotásy jános énekkar./mt1/

bb. 42. magyar vízmű tanzániában

tm/sb/11 cz

1973. május 7.

hazaérkezett afrikából a magyar vízügyi küldöttség, amely mlín-ganoban felavatta azt a vízművet, amelyet a magyar kormány tanzániai függetlenségének 10. évforduló-alkalmából adományozott az országnak. az óránként 10 köbméter ivóvizet szolgáltató létesítményt breinich miklós az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese ünnepélyes keretek között adta át i. elinawinga vízügyi miniszternek. a magyar küldöttség az átadás után tárgyalásokat folytatott a tanzániai és szíriai vízügyi szervek vezetőivel a kapcsolatok fejlesztéséről.

/mt1/

bb. 41. nehézipari vállalati vezetők továbbképző tanfolyama

pá/sb/11 cz

1973. május 7.

harminc nagyvállalati vezető, túlnyomórészt nehézipari vezérigazgató, igazgató, igazgatóhelyettes részvételével az országos vezetőképző központban hétfőn megnyitott az 1972-73 évi tanév utolsó komplex tanfolyama. a kurzust szili géza, nehézipari miniszterhelyettes nyitotta meg. hangoztatta, hogy a nehézipari minisztérium irányításával dolgozó alapvető fontosságú ipari ágazatok különösen szükségessé teszik, hogy minél képzetesebb vezetők gazdálkodjanak a rájuk bízott hatalmas népgazdasági értékekkel. ezért fontos törekvése a minisztériumnak, hogy minél több vállalati felsőszintű vezetőjét részesítse továbbképzésben.

az egyhónapos komplex tanfolya m elvégzése után a résztvevők szakdolgozatban számolhatnak be vezetési ismereteik gyarapodásáról.

/mt1/

14.30/11

NA 1505

- 37 -

bb. 44. megalakult a fővárosi tanács

t pr/gk/h1/1L cz

1973. május 7.

hétfőn az újjáalakult disztermben megtartotta alakuló ülését a közelmúltban újjáválasztott 201 tagú fővárosi tanács. az ünnepélyes alakuló ülésen részt vett és az elnökségben foglalt helyet - fock jeno, a minisztertanács elnöke, németh károly, a budapesti pártbizottság első titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsai hivatalának elnöke és dr. trautmann rezső, a hazafias népfront budapesti bizottságának elnöke.

az ülést a fővárosi tanács tagok korelnöke, vadász károly nyitotta meg, akinek a javaslatára lakatos dezső tanács tagot választották meg az alakuló ülés elnökévé. a tárgysorozat megállapítása után - a tanács törvény 59. paragrafusának értelmében - ügyrendi bizottságot választottak, amely a rendelkezések értelmében megvizsgálta a fővárosi tanács tagok mandátumait. még az ülés során átvizsgálták a kerületi tanácsok alakuló üléseinek jegyzőkönyveit /itt választották meg titkos szavazással a fővárosi tanácsba delegált tagokat/, valamint a fővárosi tanács tagok megbízóleveleit s megállapították, hogy a fővárosi tanács tagok megválasztása törvényes volt. lakatos dezső elnök ezzel a fővárosi tanácsot megalakultnak nyilvánította.

a napirendnek megfelelően ezután végh józsefné, a fővárosi választási elnökség elnöke számolt be az április 15-1 tanács tagi választások lefolyásáról. hangsúlyozta: a választások minden szakasza, minden aktsa a törvényes rendelkezéseknek megfelelően rendszerben, zavaró körülmények nélkül, eredményesen és külsőségeiben is ünnepélyesen folyt le. a szavazás napját megelőző jelölőgyűléseken több mint 203 ezer választópolgár vett részt, közülük csaknem 17 ezren kértek és kaptak szót. a 2246 kerületi tanács tagi helyre 2297 jelöltet állítottak - 49 körzetben volt kettős vagy többes jelölés. április 15-én a budapesti névjegyzékekbe felvett csaknem másfél millió állampolgár 95.4 százaléka voksolt a leadott szavazatok 99.1 százaléka volt érvényes. pótválasztást csupán két választókerületben kellett tartani, április 29-én ezek is rendszerben megtörténtek. a megválasztott kerületi tanácsok április 24-én 25-én és 26-án tartották meg alakuló üléseiket. megválasztották a végrehajtó bizottságokat, valamint a fővárosi tanács tagjait. /a fővárosi tanács 201 tagjának 21 százaléka első ízben tagja a testületnek, 36 százaléka nő, 64 százaléka férfi, 16 százaléka még nem töltötte be 30. életévét. a tanács tagjainak 25 százaléka munkás./

/folyt.köv./
14.40/1L

- 38 -

NA 135

bb. 44./ megalakult folyt./ 1L

ezt követően - a hazafias népfront budapesti bizottságának javaslata alapján - a tanács 17 tagú végrehajtó bizottságot választott. a tanács tagok egyhangú szavazata alapján a fővárosi tanács elnöke ismét szépvolgyi zoltán lett. általános elnökhelyettesé kelemen lajost, elnökhelyettesé csikesz józsefnét, farkasinszky lajost, giltner andort és kőmives istván választották, farkasinszky lajos és giltner andor első ízben lett a fővárosi tanács elnökhelyettese, ezt a funkciót korábban betöltő hantos jánosnak és skoda lajosnak - eredményes tevékenységükért - a tanács jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg. a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának további megválasztott tagjai: baranyai györgy, budapest rendőrőrkapitánya, csehek ferencné, az v. kerületi tanács elnöke, henz jános, a gamma művek vezérigazgatója, kuczma jános a csepel vasmű esztergályosa, malatinszky pálné, a goldberger gyár munkásnője, nagy richárd, a budapesti pártbizottság titkára, papp józsefné, a fővárosi pedagógiai intézet vezető szakfelügyelője, dr. radinszky józsef az országos korányi tbc gyógyintézet vezető főorvosa dr. reischl antal a budapesti műszaki egyetem tanszékvezető tanára és dr. varga sándor, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem tanára. hivatalból tagja a végrehajtó bizottságnak fajkos aladárné dr., akit a tanácsokról szóló 1971. évi 1. számú törvény alapján 1971-ben neveztek ki meghatározatlan időre a vb titkárává.

a végrehajtó bizottság tagjai ünnepélyesen esküt tettek majd szépvolgyi zoltán vette át az ülés elnöki tisztét. köszönetet mondott a megtisztelő megbízásért, majd vázolta a tanács előtt álló feladatokat. elmondotta, hogy a tervekben foglalt jelentős fejlesztési program végrehajtása nagy erőfeszítéseket követel. a most kezdődő négy esztendő tanács ciklusban három fő teendőre kell az erőket koncentrálni; biztosítani kell a negyedik ötéves terv maradéktalan valóra váltását, különösen a lakásépítés, a gyermekintézmények szaporítása, a közlekedési helyzet és az egészségügy ellátás terén. elő kell készíteni az ötödik ötéves tervet s végül el kell készíteni a fővárosi ötödik ötéves fejlesztési tervt.

a napirendnek megfelelően a fővárosi tanács - a tanács törvény 56. paragrafusának megfelelően - feladatainak eredményesebb ellátására bizottságokat alakított. a 11 tagú számvizsgáló bizottság elnöke dr. mulató jános, a 21 tagú tervezési bizottság elnöke kőmives istván, a 22 tagú jogi és igazgatási bizottság elnöke dr. berényi sándor a 29 tagú művelődésügyi és ifjúságpolitikai bizottság elnöke farkasinszky lajos, a 25 tagú termelési és ellátási bizottság elnöke csikesz józsefné a 22 tagú egészségügyi és szociálpolitikai bizottság elnöke dr. bakács tiber, a 32 tagú műszaki és kommunális bizottság elnöke giltner andor s végül a 25 tagú építőipari és lakáspolitikai bizottság elnöke kelemen lajos.

/folyt.köv./

- 39 -

14.45/1L

NA 135

bb. 44./ megalakult ... 2. folyt./ 11

a szabályok értelmében az alakuló tanácsülés teendője a fővárosi népi ellenőrzési bizottság vezetőinek és tagjainak megválasztása is. a javaslatnak megfelelően a tanács megválasztotta a bizottság tagjait elnököül dr. mulató jánost, alelnököül zara lászlót és dr. mohácsi istvánt. a fővárosi népi ellenőrzési bizottság tagjai és tisztségviselői letették a hivatali esküjüket.

a fővárosi tanács ezt követően személyi ügyekben döntött majd megbizta az ügyrendi bizottságot hogy az 1971-ben megalkotott szervezeti és működési szabályzat 103-as paragrafusa alapján - amennyiben szükséges - készítsen javaslatot a szabályzat módosítására és terjessze azt a tanács szeptemberi ülése elé.

ezután focik Jenő, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke köszöntötte a fővárosi tanács tagjait s kívánt sok sikert felelősségteljes megbízatásuk eredményes ellátásához.

a fővárosi tanács alakuló ülése szépvölgyi zoltán zárszavával ért véget./mti/

--

bb. 47. a zenészek nemzetközi szövetsége

hi/11 cz

1973. május 7.

/fim/ közgyűlésére a művészeti szakszervezetek szövetségének képviselőjében vass imre főtitkár és rákosy péter a zeneművész szakszervezet titkára londonba utazott./mti/

--

- 40 -

14.50/11

NA 1542

bb.43 . országos tanácskozás szombathelyen a „dolgozz hibátlanul „ mozgalomról

vid/ág fm -cz

1973. május 7.

a „dolgozz hibátlanul „ munkarendszerről hétfőn háromnapos országos tanácskozás kezdődött szombathelyen, a metesz-ben. a gépipar ezzel kapcsolatos feladatait vitatják meg a szakemberek számos előadáson, vetítésen és üzemi látogatáson. mint elmondták, a nemzetközileg és idehaza is tért hódító mozgalom célja olyan feltételek megteremtése, amelyek révén a vállalatok hibái felderíthetők, részben megszüntethetők és jövőbeni jelentkezésük megakadályozható. mindehhez nem szabad szem előtt tévesztetni, hogy az elhárítás lehetőségének 70 százaléka a vezetés 30 százaléka pedig a fizikai dolgozók kezében van .

a mozgalom megindításakor először hibakatasztort készítenek a munkahelyről; az üzemi demokrácia lehetőségeit kihasználva a dolgozók név nélküli kérdőíves válaszaialapján állítják azt össze. a szakemberek csoportosítják a vezetés és végrehajtás hibáit. ezek fekszámolása a mozgalom végső célja, amelynek eléréséhez a tartalmas verseny-, brigád-és ujitási mozgalom nagy segítséget adhat.

hazánkban a könnyűiparban történtek lépések e tekintetben a gépiparban ezideig nyolc üzem vezette be e módszert, s negyvennél folynak az előkészületek a gépipari tudományos egyesület és az országos vezetőképző központ tanfolyamokat rendez, melyeken elsajátítják a „dolgozz hibátlanul „ mozgalom módszertanát. a tanácskozáson megállapították , hogy a bevezetés lassabb a kelletténél , ehhez az is hozzájárul, hogy hatása körülbelül másfél év múlva jelentkezik, de így is bőségesen visszatérül a befektetett pénz és energia. igazolják ezt a japán, ndk-beli és más példák, arról nem is szólva, hogy a hibátlan termékgyártása mind a termelés és alkereskedelem, mind a fogyasztás szempontjából nagyjelentőségű. a szombathelyi tanácskozástól a mozgalom térhódításának a meggyorsulását várják./mti/

--

14.55/ág

- 41 -

NA 1545

bb. 46. komszomol küldöttség érkezett budapestre

t pr/tr ág -cz

1973. május 7.

valerij sztyepanovics bujanovval, a komszomol közpon-
ti bizottságának osztályvezetőjével az élen hétfőn budapestre
érkezett a lenini komszomol központi bizottságának négytagu
küldöttsége. a magyar kommunista ifjúsági szövetség szovjet
testvérszervezetének delegációja egyhetes magyarországi tartó-
zkodása idején a kisz agitációs és propaganda munkáját tanulmányoz-
za. a küldöttséget hétfőn fogadta dr. gombár józsef, a kisz
központi bizottságának titkára./mt1/

bb. 48. „tudományos ismeretek hete,, székesfehérvárott

vid/ ág fm -cz

1973. május 7.

„tudományos ismeretek hete,, címmel tanácskozásokat
rendez a tit fejér megyei és székesfehérvári bizottsága
székesfehérvárott, az alba regia napok keretében. a „tit-hét,,
első rendezvényére hétfőn a városi tanácsháza nagytermében
került sor, ahol a kurucz imre, a budapesti v. kerületi párt-
bizottság első titkára tartott előadást a város művelődésügyi
dolgozóinak „a művelődésügy aktuális politikai feladatai ,,
címmel.

a „tudományos ismeretek hete,, keretében ankétot rendez-
nek az ifjúság családi életre neveléséről, csillagászati tu-
dományos tanácskozást tartanak, ankétot rendeznek a korszerű ter-
mészettudományos műveltségről, valamint megemlékeznek az 500
éves magyar könyvnyomtatásról./mt1/

.-.

-42-

NA 1570

bb 49. hevesi sándor - emlékülés nagykanizsán

vid fm bh -cz

1973. május 7.

a nagykanizsai hevesi sándor-emléknapok keretében - hevesi
sándor születésének 100. évfordulója alkalmából - hétfőn em-
lékülést tartottak az olajmunkások művelődési házában. lászló
anna író nő hevesi sándor színházelméleti írói munkásságáról,
dr. bécsy tamás kandidátus, főiskolai docens pedig hevesi
dramaturgiai tevékenységéről tartott előadást. kazimir károly,
a thália színház főrendezője, a színházművészeti szövetség
főtitkára hevesi sándor rendezői munkásságát méltatta előadá-
sában./mt1/

.-.

bb 50. a finn mezőgazdasági és erdészeti miniszter látoga-
tása bács-kiskun megyében

vid fm bh -cz

1973. május 7.

a hazánkban tartózkodó, erkki antero haukipuro finn me-
zőgazdasági és erdészeti miniszter vezette delegáció hétfőn
megkezdte országjáró körutját. elsőként bács-kiskun megyébe
látogatott, majd pest megyében folytatta útját. kecskeméten
a közép-magyarországi tejipari vállalat üzemével ismerkedett.
ezután a helyi magyar-szovjet barátság termelőszövetkezetben
dr. glied károly, a bács-kiskun megyei tanács elnökhelyettese
fogadta a finn vendégeket. itt meghallgatták kósa antalnak,
a termelőszövetkezet elnökének tájékoztatóját a gazdaság üzem-
szervezéséről, a jövedelem alakulásáról s a tagok részesedésé-
ről. a továbbiakban - az elnök kalauzolásával - megtekintették
a tsz gépesített szarvasmarha-tenyésztő üzemét s a sportlőte-
nyésztő telepet. nagy érdeklődéssel tanulmányozták a közös
gazdaság melléküzemét: a kis kenyérgyárat. délután a kecske-
méli konzervgyárban a kertészeti termékek feldolgozását, csoma-
golását nézték meg. a hernádi március 15 tsz-ben pedig - ahol
dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter fogadta
a delegációt - a szövetkezeti baromfifeldolgozó iparral ismerked-
tek a finn vendégek./mt1/

.-.

bb 51. felhasználható: 19.30 órától!

hajdu-bihari napok a fészek-klubban

t nn gk h1 b -cz

1973. május 7.

hétfőn a fészek-klubban sorakerülő hajdu-bihari napok
alkalmából irodalmi műsort tartottak „szülőföldem hortobágy
mellyéke,, címmel. bevezetőt dr. kovács kálmán, az alföld fő-
szerkesztője mondott. a produkcióban közreműködtek a debreceni
csokonai színház művészei, illetve a debrecenből budapestre
származott művészek./mt1/

.-.

- 43 -

15.40 bh

NA 1610

bb 52. felhasználható 19 órától!

Ünnepi koncert a csehszlovák klubban

t nm gk hi bh -cz

1973. május 7.

hétfőn a budapesti csehszlovák klubban ünnepi koncertet tartottak a csehszlovák szocialista köztársaság felszabadulásának 28. évfordulója alkalmából. a hangversenyen, amelynek műsorán klasszikus és modern szerzők alkotásai szerepeltek, a prágai Lyra nova kamaraegyüttes működött közre./mti/

-. -

bb 53. felhasználható: 19.00 órától!

békéscsabán vendégszerepelt a román fegyveres erők művészeti együttese

vid bh -cz

1973 május 7.

a román fegyveres erők dala művészeti együttese hétfőn békéscsabán, a jókai színházban vendégszerepelt. a 180 tagu együttes román népi tánc- és énekszámokkal szórakoztatta a közönséget./mti/

-. -

bb 54. felhasználható : 19.00 órától!

megkezdődtek a kaposvári centenáriumi színházi hetek

vid ká bh -cz

1973. május 7.

hétfőn este a kaposvári csiky gergely színházban a pécsi nemzeti színház bemutatójával megkezdődtek a centenáriumi színházi hetek. a budapest és kaposvár centenáriuma tiszteletére rendezett előadássorozaton részt vesz a budapesti 25. színház és a szolnoki szigligeti színház is. a házigazda kaposvári csiky gergely színház ősbemutatóval lép a közönség elé. katajev: a műveltség netovábbja c. vígjátékát adja elő. pénteken külföldi vendége lesz a színházi heteknek: a román néphadsereg művészegyüttese mutatja be műsorát. a május végéig tartó előadássorozat alkalmából a latinca sándor megyei művelődési központban színház és közönség címmel beszélgetést folytatnak a népművelőkkel, valamint a munkás-paraszt-nézőkkel./mti/

-. -
- 44 -

NA 16⁵⁰

bb 55. felhasználható: 18 óra után

békehangverseny, szegeden

vid fm bh -cz

1973. május 7.

békehangversennyel nyitották meg a béke és a barátság hónapjának csongrád megyei programját. a szegedi bartók béla művelődési központban hétfőn megrendezett ünnepségen dr. molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott beszédet. a koncerten közreműködött a szegedi bartók kamara-kórus, a tömörkény gimnázium és szakközépiskola vonószzenekara, a rókusai általános iskola kórusa, a szegedi nemzeti színház több tagja.

a béke és barátság hónapja második szegedi eseményeként kábelgyárban magyar-szovjet barátsági találkozót tartottak. h.h. toming, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára is részt vett az ünnepségen./mti/

bb 56. felhasználható 19 órától!

fiatal pedagógusjelöltek országos seregszemléje szegeden

vid fm bh -cz

1973. május 7.

szegeden hétfőn gazdag programmal folytatódott a pedagógusjelöltek 11. országos találkozója. tizenkilenc oktatási intézmény - a tanárképző főiskolák, a tanító- és óvónképzők - fiataljai a kiállító termekben, a tudományos üléseken, a sportpályákon adtak számot tudásukról és ügyességükről.

a vendéglátó szegedi tanárképző főiskola épületeiben hétfőn megkezdődött az ugynevezett szakmai program. a fiatalok általános pedagógiai, szaktárgyi, módszertani, pszichológiai témájú referátumai 20 szekcióban hangzottak el. huszonegyen vettek részt a matematikai feladatmegoldó versenyen. a szegedi sportpályákon mintegy félezer pedagógusjelölt kezdett kétnapos versenyt tucatnyi sportágban.

hétfőn megnyitották a hallgatók képzőművészeti és fotókiállításait, amelyeken mintegy 180 alkotás került közönség elé. a legjobbnak ítélt képzőművészeti alkotásokról készült reprodukciókat egyébként a művelődésügyi minisztérium külön kiadványban is megjelenteti. az oktatástechnikai eszközök kiállításán nemcsak a kereskedelmi vállalatoknál kapható berendezéseket, hanem olyan szemléltető és egyéb oktatási eszközöket is bemutatnak, amelyeket a találkozón résztvevő intézmények oktatói és növendékei készítettek.
/folyt. köv./

- 45 -

16.10 bh

NA 16⁵⁰

bb 56. / fiatal pedagógusjelöltek.... folyt./ bh

a hétfői programban két fontos megbeszélés is szerepelt. délelőtti szabó ferenc, a magyar uttorók szövetségének főtitkára az uttoró-vezetőképzés jelentőségéről tartott előadást a pedagógusképző intézmények oktatói és hallgatói előtt. az elhangzottak szerint a főiskolákon, a tanítóképzőkben a jövőben fokozott gondot kell fordítani arra, hogy ne csak jó oktatókat, hanem jó uttoróvezetőket is képezzenek, olyanokat, akik az uttoró csapatoknak tartalmas, vonzó programokat képesek megszervezni.

délután a művelődésügyi minisztérium vezetői, dr. gosztonyi jános miniszterhelyettes, miklósvári sándor osztályvezető, valamint a kisz-nek azok a képviselői, akik az oktatási intézmények tanácsaiban képviselik az ifjúságot, az iskolai demokratizmusról, az iskolák irányításának egyes problémáiról folytattak megbeszélést. ezen a tanácskozáson a főiskolák, tanító- és óvodáképzők főigazgatói, igazgatói is részt vettek.

a hétfői nap programja a szegedi nemzeti színházban tartott gálaesttel fejeződött be. a művészi műsorban a szegedi főiskola, valamint gyakorló általános iskolája művészeti csoportjai, művésztanárok léptek fel.

a pedagógusjelöltek 11. országos találkozója kedden a díjak, oklevelek ünnepélyes átadásával zárul./mt1/

--

bb 57. a legfelsőbb bíróság ítélete a balassagyarmati ügyben

t bc tr hi bh -cz

1973. május 7.

a legfelsőbb bíróság fellebbezés folytán hétfőn tárgyalta a balassagyarmati ügyet. helyben hagyta az elsőfokon eljárt megyei bíróság ítéletét, amellyel a fiatalokú pinye lászlót, a korábban megállapított bűncselekmények miatt 15 évi szabadságvesztésre, két társát négy-négy évi, további két fiatalokú társát pedig egy évi, illetve nyolchónapi szabadságvesztésre ítélte. /mt1/

--

- 46 -

16.20 bh

NA 16^{sz}

bb 58. műszaki szakkörök kiállítása hódmezővásárhelyen

vid fm bh -cz

1973. május 7.

a csongrád megyei művelődési házak mellett működő műszaki szakkörök tagjai s az mhsz modellezői hétfőn kiállításon mutatták be munkáikat a hódmezővásárhelyi 602. sz. ipari szakmunkásképző iskolában. többszáz használati és dísz tárgy, hajó, repülőmodell, különféle rakétatípusok kicsinyített mása, rádióirányítással működő miniatűr jármű bizonyítja, hogy növekedett ifjúságunk érdeklődése a műszaki kérdések iránt.

a bemutató alkalmából a művelődésügy helyi irányítóit, a különféle oktatási intézmények központi műhelyeit vezető pedagógusok és szakemberek megbeszélést tartottak. többek között hangsúlyozták, hogy a művelődési házak s az oktatási intézmények szorosabb együttműködését kívánják megvalósítani csongrádban. az iskolákban lévő műhelytermeket ugyanis - amikor a gyakorlati oktatás szünetel - a művelődési házak műszaki szakköreinek lehet átengedni. ezzel a módszerrel újabb beruházás nélkül megyeszerint sok új ezermester-, barkács- és más hasonló szakkör lenne szervezhető./mt1/

--

bb 59. modern háztartás, kulturált életmód - áfész-kiállítások komárom megyében

vid fm bh -cz

1973. május 7.

bartolák mihály, a szövetség elnökhelyettese nyitotta meg hétfőn a környei művelődési házakban azt a kiállítást, amelyhez hasonlókat nyitott még aznap az ugyancsak komárom megyei kispéren és szőnyben az áfész ,, modern háztartás, kulturált életmód,, címmel. az állami gazdaságok kereskedelmi irodájával, a konzervgyárakkal, a sütőiparral, a nagykereskedelmi vállalatokkal közösen szervezett rendezvénysorozat - amelyre esztergomban a jövő héten kerül sor - nemcsak a lakosság számára tartanak bemutatókat, adnak szakmai tanácsokat, hanem a környékbeli kisebb áfész-ek boltvezetőit is megismertetik a legújabb gyártmányokkal. /mt1/

--

- 47 -

16.30 bh

NA 16^{sz}

bb 60. ünnepi megemlékezés a győzelem napjáról

t vt/pá szb la

1973. május 7.

a fasizmus felett aratott győzelem 28. évfordulója alkalmából az mhsz budapesti vezetősége hétfőn délután ünnepi megemlékezést rendezett a xxii. kerületben, a kertészeti kutató intézet kulturtermében. az ünnepségen megjelent nagy richárd, a budapesti pártbizottság titkára, nagy mária, az mszbt főtitkára, kiss lajos vezérőrnagy, az mhsz főtitkára. ott voltak a xi. és a xxii. kerület párt, állami, társadalmi szerveinek vezetői. ugyancsak résztvettek az ünnepségen az ideiglenesen hazánkban álmásozó szovjet déli hadseregcsoporthoz, valamint a budapest nevével viselő szovjet katonai alakulat parancsnokságának magasrangú képviselői.

a magyar és a szovjet himnusz hangjai után nagy richárd mondott ünnepi beszédet, amelyben méltatta a fasizmus feletti győzelem jelentőségét, a szovjet hadseregnek a győzelem kivívásában betöltött döntő fontosságú szerepét. hangsúlyozta: az elmúlt 28 év bebizonyította, hogy nemzeti érdekeinket csakis internacionalista politikával, a szovjetunióval való testvéri barátsággal tudjuk biztosítani. az elmúlt 28 esztendő fő tanulsága, hogy visszavonhatatlan fordulat következett be a nemzetközi erőviszonyokban, a szocializmus erői javára.

a szovjet hadsereg katonáinak üdvözlését v.m. gamajunov vezérőrnagy tolmácsolta az ünnepség résztvevőinek és további sikereket kívánt a szocialista építőmunka soronkövetkező feladatainak végrehajtásához.

x x x

ugyancsak hétfőn délután adta át rendeltetésének ünnepélyes külsőségek között kelemen győző, az mhsz budapesti titkára a kertészeti kutató intézet területén - a főváros centenáriuma és az mhsz fennállásának negyedszázados jubileuma alkalmából társadalmi összefogással épített, 32 lőállásos új mhsz lőteret. az új létesítményt a főváros ifjúsága nevében dr. alföldi árpád, a budapesti kishajózási és javító vállalat közli, a lőteret építésében kiemelkedő munkát végzők közül - akiknek sorában a budapest nevével viselő szovjet katonai egység komszomolistái is ott voltak - többen részesültek kitüntetésben. ugyancsak többen kaptak kitüntetést ez alkalommal az „egy évszázad pesten és budán”, vetélkedő-sorozat szervezésében és rendezésében kifejtett áldozatkész tevékenységükért./mti/

16.38/szb

-48-

NA 1675

bb 61. a pest megyei kishajózási és javító vállalat közli,
tr szb la 1973. május 7.

hogy váci révállomás teherforgalma a toldi miklós önjáró komppal - a félbeszakadt mederkotrás munkálatok újbóli megkezdéséig - ideiglenesen megindult. /mti/

bb 62. ülést tartott a belkereskedelmi ifjúsági bizottság
i kf/tm szb sb la 1973. május 7.

dr. juhár zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettes elnökletével hétfőn a minisztériumban ülést tartott a belkereskedelmi ifjúsági bizottság, amely egyebek között az ifjúsági turizmus fejlesztésével kapcsolatos feladatokról, s a fiatalok bünczés megelőzésének tennivalóiról tárgyalt. a bizottság hangsúlyozta, hogy az ifjúság speciális keresletét, az életkor sajátos kívánalmait figyelembe véve bővíteni kell a vendéglátóiparban az ételválasztékot. ugyancsak a vendéglátóipar feladata, hogy lehetőségeihez mérten kezdeményezze ifjúsági parkok, szórakozóhelyek kialakítását. szóba került az ülésen a mostani és a következő tervidőszak ifjúsági szállodafejlesztési programja.

a bizottság különféle statisztikai felmérések alapján elemezte a belkereskedelmi ágazatban, az önkiszolgáló üzletekben, az áruházakban elkövetett büncselekményeket, lopásra csábító körülményeket, s ezzel kapcsolatban határozatot hozott egyebek között - jogi, állampolgári és etikai ismeretek nyújtásával - a kereskedelmi oktatás kiterjesztésére, a fiatalok munkahelyi nevelésének tökéletesítésére. a bizottság hangsúlyozta azt is, hogy a vendéglátóiparban következetesen számon kell kérni a fiatalok utaztatásának érinthető rendelkezések végrehajtását, és - elsősorban az ifjúsági parkokban - támogatni kell alkoholmentes szórakozóhelyek létesítését./mti/

bb 63. fock jenő részvételtávirata
pá szb a 1973. május 7.

fock jenő, a minisztertanács elnöke táviratban fejezte ki részvétét ali nasser mohamednek, a jndk miniszterelnökének, mohamed saleh auláqin, a jemeni népi demokratikus köztársaság külügyminiszterének, valamint ahmed saleh al-shair, a jndk hazánkba akkreditált nagykövete és a demokratikus jemen diplomáciai szolgálata más vezető személyiségeinek tragikus elhunytá alkalmából. /mti/

17.00/szb

NA 1705

bb 64. péter kjános

pá szb la

1973. május 7.

külgyminiszter fogadta moncef jaafar-t, a tunéziai köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben adja át megbízólevelét. /mti/

--

bb 65. holland szakszervezeti küldöttség érkezett hazánkba - a küldöttséget fogadta gáspár sándor

ok szb sb la

1973. május 7.

a szot elnökségének meghívására egyhetes hivatalos látogatásra budapestre érkezett a holland szakszervezeti szövetség /nvv/, a holland katolikus szakszervezeti szövetség /nkv/ és a holland keresztyén szakszervezeti szövetség /cnv/ közös delegációja.

a küldöttséget p.j.j. mertens, az nkv elnöke vezeti. a delegáció tagja c.n.m. commandeur, az nkv titkára, p.j.c. tegelaar asszony, az nvv titkára, chr. de vries, az nvv kereskedelmi bank- és biztosító intézeti dolgozó, „mercurius”, szakszervezetének képviselője, j. lanser, a cnv elnöke, g.j. vunderink, a cnv titkára, th. offermans, a három szakszervezeti szövetség konzultatív testületének másodtitkára.

az első alkalommal hazánkba érkezett holland szakszervezeti küldöttséget földvári aladár, a szot elnöke és timmer józsef, a szot titkára fogadta a ferihegyi repülőtéren.

hétfőn megkezdődtek a hivatalos tárgyalások a holland szakszervezeti mozgalom képviselői és a szot vezetői között. a küldöttséget fogadta gáspár sándor, a szot főtitkára. a találkozón résztvett földvári aladár, a szot elnöke és vas-witteg miklós, a szot alelnöke is. /mti/

--

bb 66. magyar-ndk barátsági nagygyűlés székesfehérvárott

vid-fm/mné szb fm la

1973. május 7.

hétfőn magyar-ndk barátsági nagygyűlést rendeztek székesfehérvárott. a nagygyűlésen klaus plobner, az ndk budapesti kulturális és tájékoztatási központjának igazgatója emlékezett meg a fasizmus felett aratott győzelem évfordulójáról. /mti/

--

17.12/szb

-50-

NA 17 25

o

bb 67. népfront delegáció utazott belgrádba

tr bh la

1973. május 7.

a jugoszláv dolgozók szocialista szövetségének meghívására hétfőn népfront-delegáció utazott belgrádba, juhász róbertnek, a hazafias népfront országos tanácsa tagjának, az országos titkárság osztályvezetőjének vezetésével. a küldöttség bucsuztatásánál, mely egy hétfőig tanulmányozza a baráti mozgalom tevékenységét, megjelent (Lutar) karel, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság konzultatív osztályának vezetője. /mti/

Magykövetsége

--

bb 68. a nácizmus üldözötteinek bizottsága

tr bh la

1973. május 7.

zarándokutat szervezett dachauba, a volt koncentrációs tábor felszabadulásának 28. évfordulóján rendezett nemzetközi ünnepségre. április 29-én egyben 40. évfordulója volt a politikai foglyok számára létrehozott koncentrációs tábor létrehozásának. a magyar részvevők is elhelyezték a kegyelet koszoruját az elpusztított foglyok emlékművénél. /mti/

--

bb 69. a fővárosi vízművek

bh la

1973. május 7.

értesíti a lakosságot, hogy vízcső-összekötési munkálatok miatt a xii., kerület fodor utca környékén a pagony utca - tállya utca között, a pagony utcai lakótelepen, a szendrő közben, a sólyom utcában és a kakuk-utcában május 9-én, szerdán este 22.00 órától, május 10-én reggel 0.4 óráig vízhiánnyal, ill. nyomáscsökkenéssel kell számolni. /mti/

--

- 54 -

17.20

NA 17 25

bb 70. nyolcvanezer magyar turista a szovjetunióban - kiállítás nyílt a baráti ország idegenforgalmáról

t kg mné sb bh la

1973. május 7.

hétfőn kiállítás nyílt a szovjetunió idegenforgalmáról a csepel művek munkásotthonában. a bemutatón több mint 100 színes kép, fotó szemlélteti a szomszédos országnak turizmusáról híres városait, üdülőközpontjait. a felsorakoztatott képek egy része azerbajdzsánt, gruziát és örményországot ismerteti meg a látogatókkal. a kiállítást b.a. zezjulín, az intourist szovjet idegenforgalmi iroda magyarországi képviselőinek vezetője nyitotta meg.

magyarország és a szovjetunió között egyre élénkül a turistaforgalom, az elmúlt évben már 217 000 -en keresték fel a szovjetunióból hazánkat, s 80 000 magyar turista fordult meg moszkvában, kijevben és a többi szovjet városban. ez év első három hónapjában 34 000 szovjet vendég utazott magyarországra, 3 000-el több, mint a múlt év azonos időszakában. ez a növekedés rekordforgalmat sejtet.

különösen kedveltek a szovjetunióba induló barátságsvonatok, ilymódon rendszerint a testvérvárosok lakossága ismerkedik egymással és a városok nevezetességeivel. a szolnokiak például tallinnt, a békéscsabaiak pedig penzát látogatták meg barátságvonattal. tavaly 30 barátságvonat futott záhonyon keresztül a szovjetunióba. a magyarországot felkereső szovjet turisták közül sokan érkeznek szakmai program keretében.

idén a kedvelt szovjet idegenforgalmi helyeken, mint szocsi, jalta, odessza - a már meglévőknön kívül - újabb, korszerű szállodák épülnek. /mt1/

--

bb 71. május 14-én bucsuztatják papp antalt

tr bh la

1973. május 7.

a gyászoló család, a magyar hírlap szerkesztősége és a magyar újságírók országos szövetsége közli, hogy papp antalnak, a magyar hírlap kulturális rovatvezetőjének hamvasztás utáni bucsuztatása május 14-én, délelőtt fél 11-kor lesz a farkasréti temetőben. /mt1/

--
- 52 -

18.07 bh

NA 1820

bb 72. 31 fok! rekord-meleg a fővárosban - hűvösebb és csapadékosabb idő várható

1 sz pá sb bh la

1973. május 7.

rekord meleget mértek vasárnap budapesten, a déli órákban 31 fokot jelzett a hőmérő. ilyen meleg május elején száz éves átlagban egyszer sem fordult még elő. egyébként a hétvégi s az azt megelőző nyári kánikulának az volt az oka, hogy a nyugat-európából és skandináviából áramló nedves és hűvös óceáni légtömegek nem jutottak el a kárpát-medencébe. így a déli irányból, a földközi tenger vidékéről áramló szubtrópusi levegő árasztotta el a kárpát-medencét és ukrájnt.

hétfőre virradóan lényeges változás állt be közép-európa, s így hazánk időjárásában is. a hűvös légtömegek már az éjszakai órákban, s hétfő hajnalban megközelítették az alpokat és kárpátokat. e hűvös hullámok utközben veszítettek nedvességtartamukból, s így kevés csapadék hullott, csak a meleg mérséklődött. a hőmérséklet például a dunántúlon a vasárnapihoz viszonyítva 10 fokot süllyedt, s a több órás napsütés ellenére is csak mindössze 18-20 fokig melegedett fel a levegő. ugyanakkor az ország keleti részén hétfőn továbbra is 26-28 fokot mértek.

a következő napokban arra kell számítani, hogy a meleg fokozatosan mérséklődik a keleti megyékben is, élénk, helyenként megerősödő szél kíséretében. a péntek reggelig érvényes meteorológiai előrejelzés szerint sok helyen számíthatunk záporra, zivatarra. a legmagasabb nappali hőmérséklet előre láthatólag 18-24 fok között lesz - mely már megfelel az évszakban szokásos átlagnak. /mt1/

--

bb 73. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18.00 óráig

bh la

1973. május 7.

28. elhunyt dr. o.nagy gábor kandidátus
 29. török kereskedők budapesten
 30. tömeges közlekedési baleset
 31. kisosz közgyűlés
 32. galván technika
 33. képzőművészeti galéria - kórházban
 34. szabolics megyei tanács alakuló ülése
 35. ,, hivatása: rendőr,,
 36. környezetvédelmi tanácskozás
 37. közgazdasági napok
 38. iparstatisztikusok
- /folyt. köv./

- 53 -

18.15 bh

NA 1820

bb 73. /a belföldi szerkesztőség... folyt./ bh

39. baráti találkozó a írószövetségben
 40. felavatták székely mihály szobrát
 41. nehézipari vállalati vezetők tanfolyama
 42. magyar vízmű tanzániában
 43. országos tanácskozás a dh mozgalomról
 44. megalakult a fővárosi tanács
 45. vízbe fulladt /tévesen 31. számmal ment ki/
 46. komszomol küldöttség
 47. zenészek nemzetközi szövetsége
 48. „tudományos ismeretek hete„
 49. hevesi sándor emlékülés
 50. finn miniszter bács-kiskun megyében
 51. hajdu-bihari napok a fészekben
 52. ünnepi koncert a csehszlovák klubban
 53. román fegyveres erők művészegyüttese
 54. kaposvári színházi hetek
 55. békehangverseny szegeden
 56. fiatal pedagógusjelöltek sregszemléje
 57. a legfelsőbb bíróság ítélete a balassagyarmati ügyben
 58. műszaki szakkörök kiállítása
 59. áfész kiállítások komárom megyében
 60. győzelem napja
 61. pest megyei kishajózási vállalat
 62. ?belkereskedelmi ifjúsági bizottság
 63. focj jenő részvétlávírata
 64. péter jános fogadta a tunéziai nagykövetet
 65. holland szakszervezeti küldöttség
 66. magyar-ndk barátsági nagygyűlés
 67. népméfront delegáció utazott belgrádba
 68. nácizmus üldözötteinek bizottsága
 69. a fővárosi vízművek közleménye
 70. kiállítás a szovjetunió idegenforgalmáról
 71. május 14-én bucsuztatják papp antalt
 72. rekord meleg volt vasárnap
 73. hírjegyzék
- /mt1/

--

bb 74. megnyílt a budapesti svéd kereskedelmi kirendeltség

k sb mm bh la

1973. május 7.

anders g. frick, svédország budapesti nagykövetségének kereskedelmi attaséja nyitotta meg hétfőn ünnepélyes keretek között a svéd királyság első magyarországi kereskedelmi kirendeltségét az v. kerület eötvös utca 2. számú házban. az avatóünnepségen megjelent sigge lilliehöök, a budapesti svéd nagykövet is.

a budapesti svéd kereskedelmi kirendeltség fontos feladatának tartja, hogymegkönnyítse, segítse a magyar-svéd kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok fejlesztését, támogassa az első lépések megtételét a két ország vállalatainak export-import szállításában és termelési kooperációiban egyaránt. /mt1/

- 54 -

18.30 bh

M 1830

bb 23. /megkezdődött az akadémia idei közgyűlése... 2. folyt./

/az 1. folyt utolsó bekezdése t ö r l e n d ő!/

ezután király istván akadémiai levelező tag hazafiság és internacionalizmus /a szocialista hazafiság és a magyar szabadságharcos hagyományok/ címmel tartott előadást, amelynek keretében az ugynevezett „nemzeti kérdésről„ szóló vita eredményeit foglalta össze. az 1956 utáni évek egyik legjelentősebb társadalomtudományi vitája zajlott le az ugynevezett történelmi népi ellenzékiesség - ismertebb nevén a kurucos-szabadságharcos tradíciók - kérdése körül. nemcsak történészek eszmecsereje volt ez, de a szakmai körökön túlmenően az egész magyar szellemi életé is. egy realista igényű, a tényeket a maguk valóságában és összetettségében láttatni akaró történetírói hozzáállás szorított háttérbe a polémia során egy leegyszerűsített, a pártosságot rosszul értelmező, s így nem egy esetben illuziókat tápláló romantikus történetírói szemléletet. felhívta a figyelmet arra a torzulásra, mely a haladó hagyományok értékrendjében a személyi kultusz alatt végbement, s amely már-már abszolutizálta a szabadságharcos-függetlenségi tradíciókat, s háttérbe szorította a másik jellegzetes hagyománytípust: az emberiség felé nyitottat, a forradalmi, az osztályharcosat. ezzel a tévesített hangsúllyal függött össze - mondotta király istván - a vita harmadik, s leglényegesebb kérdésfeltevése: a szűkebb értelemben vett ideológiai oldal; a nacionalizmussal való következetes szembefordulás.

az előadó a továbbiakban molnár erik szerepét méltatva, nézeteit ugyanakkor több ponton vitatva, a nacionalizmus és kozmopolitizmus összefüggésére mutatott rá. az 1956-os magyar ellenforradalom világosan mutatta ennek a látszólag ellentétes irányu két-fajta erőnek - a nacionalizmusnak és a kozmopolitizmusnak - azonos irányu politikai szerepét. nincs olyan ideológiatörténeti kutatás, amely éles választóvonalat tudna húzni közöttük, hol működött az akkor tragédiák felé vivő ut eszmei hajtóerő között a szocializmus és hol a nyugati életformát bálványozó, a tőkés integrációt eszményinek tekintő kozmopolitizmus. elválaszthatatlanul összekeveredett egymással a kettő.

birálta a nacionalizmust, a népieskedő provincionalizmust, a nemzeti önzést, mint a magyar szocialista fejlődés akadályozóját. ugyanakkor azt a polgári „nemzetfölbontást„, amelyben mindig fellelhető bizonyosfoku arisztokratizmus, idegenkedés a néptömegek-től, s amely nemcsak a kapitalista integráció eszmei cementjének szerepét tölti be napjainkban, de a szocialista tábor, s a fejlődő országok ellen irányuló fellazítás egyik lényeges ideológiai eszköze is.

/folyt.köv./

16.20/szb

-55-

Integráció kezdeti formái ellen tiltakozó nacionalizmus

M 1900

bb 23. /megkezdődött az akadémia... 3. folyt./-szb

a nemzettudat számos, ma még tisztázatlan, vitás történeti kérdésére utalva befejezésül hangsúlyozta, hogy a ma formálódó új típusú szocialista nemzettudathoz elválaszthatatlanul hozzátartozik egyrészt a nemzetköziség, a történelmi látás, a messziretekintés. a tudása annak, hogy az emberiség eddig legnagyobb történelmi vállalkozásának, a kommunista társadalom megteremtésének vagyunk részesei, a szocializmust építő népek sorába tartozunk, s egybeesik így nemzetünk ügye, s az emberisége. hozzátartozik ehhez a nemzettudathoz másrészt a szocialista állampolgári öntudat, felelősségérzés. a büszkeség a már eddig elértre, a tettekkel történő naponkénti „csöndes népszavazás”, közös vállalkozás, egybekovácsolódás az életet szebbé, értelmessebbé tenni akaró, megoldást váró új feladatokra.

király istván tetszéssel fogadott előadása után az akadémiai aranyérem és az akadémiai díjak átadása következett.

szabó imre, az akadémia alelnöke ismertette az elnökség határozatát, amellyel az 1973. évi akadémiai aranyéremet gege-si kiss pál akadémikusnak adományozta, sokévtizeden át kifejtett tudományos és tudáspolitikai munkássága elismerésül, különös tekintettel a magyar tudományos akadémia vezető testületeiben hosszú időn át, nagy társadalmi felelősségtudattal folytatott széleskörű tevékenységére, valamint a magyar szocialista egészségügy és egészségügyi felsőoktatás terén kifejtett munkásságára. gege-si kiss pál - állapítja meg a határozat - jelentős érdemeket szerzett a gyermekgyógyászati kardiológia tudományának megalapításában és a gyermekkori pszichés zavarok körtényezőinek elemzésében és orvoslásában.

a magas tudományos kitüntetést erdey-gruz tiber elnök nyújtotta át gege-si kiss pálnak, aki meghatóttan mondott köszönetet a kitüntetésért.

végül az akadémiai díjakat nyújtotta át az elnök.

az akadémia elnöksége akadémiai díjban részesítette stoll bélát, az irodalomtudományi intézet tudományos munkatársát, a régi magyar költők tára iii. - és iv. kötetének elkészítéséért, valamint a xvii. századról szóló sorozat munkálatainak vezetéséért, s az eddig megjelent hat kötet szerkesztéséért.

/folyt.köv./

-56-

anyagcserebetegségek kutatásában, valamint gyógyításában, továbbá a gyermekkori

NA 1910

bb 23. /megkezdődött az akadémia... 4. folyt./-szb

megosztott akadémiai díjat kaptak az egyetemi történelem tankönyvsorozat „magyarország története 1849-1918. az abszolutizmus és a dualizmus kora”, című iv. kötetének szerzői: diószegi istván, dolmányos istván és erényi tiber kandidátus, galántai józsef, a történelemtudományok doktora, hanák péter és katus lászló kandidátus, kolossa tiber tudományos munkatárs, pölskei ferenc és szabad györgy, a történelemtudományok doktora, szász zoltán tudományos munkatárs és s. vincze edit kandidátus.

egyéni díjjal tüntette ki az elnökség mályusz elemért, a történelemtudományok doktorát a marxista történettudománynak a középkori forrásfeltárás és forráskiadás terén elért jelentős, nemzetközileg is elismert sikereit, elsősorban pedig a thuróczy-kronika és s forrásai című művéért, valamint szemere samut, a filozófiai tudományok doktorát filozófiatörténeti, esztétikai és pedagógiai munkásságáért, ezenkívül műfordítói tevékenységéért.

ugyancsak egyénileg kapta az akadémiai díjat arató mátyás, a matematikai tudományok doktora, két évtizedes valószínűségelméleti és matematikai-statisztikai kutatásaiért, valamint a matematika alkalmazásában kifejtett tudományos szervező és irányító munkásságáért. megosztott díjban részesült kiss dezső, a fizikai tudományok doktora, a kfk igazgatóhelyettese, nagy elemér kandidátus, továbbá urbán lászló és vesztergombi györgy, a központi fizikai kutató intézet tudományos munkatársa a nagy energiájú semleges kaonoknak protonokon történő regenerációjára vonatkozó vizsgálatok eredményeiért és a pomerancsuk-tétel kísérleti igazolásáért.

megosztott díjjal jutalmazták klement zoltán kandidátust, és dancsné dr. rozsnai zsuzsa tudományos munkatársat a kajszi guta-útés kóroktanának és az ellene való megelőző védekezésnek kidolgozásáért. ez a nemzetközileg is elismert eredmény a hazai kajszi-ültetvényekben évente mintegy száz millió kár elhárítását teszi lehetővé.

megosztva kapta az akadémiai díjat romhányi györgy, somogyi endre és jellinek harry, az orvostudományok doktora, az ultrastruktúra-kutatások terén elért eredményeiért.

hasonlóképpen megosztott díjjal ismerte el az elnökség kovács sándor kandidátus, kemény tamás tudományos osztályvezető és papp kálmán tudományos munkatárs munkásságát, amellyel kifejlesztették a tensikomparatív és mérlegelő rendszert. /folyt.köv./

-57-

NA 1920

bb 23. /megkezdődött az akadémia... 5. folyt./-szb

egyéni akadémiai díjban részesült terplán zénó, a műszaki tudományok doktora a bolygóművek kapcsolódása elméletének kidolgozásában elért kiemelkedő eredményeiért, valamint török tiber, a kémiai tudományok doktora az emissziós szinképelemzésben elért, nemzetközileg is elismert, elméleti és ipari szempontból egyaránt jelentős eredményeiért.

megosztott díjban részesítették simon tibort, a biológiai tudományok doktorát, kovácsné láng edig adjunktust és juhász nagy pál kandidátust a hazai modern ökológiai kutatás kifejlesztésében végzett munkájukért, végül patvaros józsef és kovács ferenc kandidátust, valamint jancsitz jános tudományos munkatársat a bányászati és egyéb ipari létesítmények telepítése, az ásványi nyersanyagok kutatása és feltárása, a bányüzemek paramétereinek meghatározása terén elért új tudományos eredményeiért.

ezzel az elnök a közgyűlés nyilvános részét berekesztette, és közölte, hogy az elhangzott beszámoló vitájára csütörtökön és pénteken a várbeli kongresszusi teremben tartandó zárt ülésen kerül sor, amelyen megválasztják a tudományos testületek tisztviselőit és az új akadémikusokat, és határozatba foglalják az akadémia előtt álló legközelebbi feladatokat. a közbeeső időben a tudományos osztályok üléseznek, ezenkívül - az érintett osztályok együttműködésével - több tudományos ülésre is sor kerül.

délután az agrártudományok osztályának ülésével megkezdődtek az osztályülések. láng géza akadémikus elnöki beszámolójában hangsúlyozta a kutatás és a termelés összefonódásának szükségességét. ez a párt központi bizottsága tudománypolitikai irányelveinek megvalósításában alapvető jelentőségű és különösen nélkülözhetetlen a mezőgazdaság iparszerű termelésének gyors kibontakozása idején. a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium és az akadémia agrártudományi osztálya együttesen alakította ki a tudományos kutatás irányításának és szervezésének új rendszerét, amelynek legfőbb vonása a komplexitásra törekvés.

részletesen foglalkozott az egyetemi oktató- és kutatómunka és a szakmai továbbképzés problémáival, majd elemezte az osztály bizottságainak munkáját és megjelölte további feladataikat. az osztály legfontosabb feladata az agrártudományok és a többi természet- és társadalomtudományok sokoldalú kapcsolatának fejlesztése az élelmiszer- és fagazdaság fejlődésének hathatós elősegítése érdekében.

/folyt.köv./

1975

-58-

o

bb 23. /megkezdődött az akadémia... 6. folyt./-szb

a kémiai tudományok osztályának ülésén lengyel béla akadémikus osztályelnök, az akadémia reformja után, című referátumában azt vizsgálta, hogy az akadémia reformja óta az osztály milyen mértékben felelt meg annak a feladatnak, hogy a kémiai kutatás, főként az alap kutatás legfőbb országos irányító fórumává váljék. megállapította, hogy e feladat ellátására a már korábban kifejlesztett bizottsági és munkabizottsági hálózat alkalmasnak látszik. ez a bizottsági hálózat főleg a tudományágzatban végrehajtott felmérések és a kutatóhelyek tematikai beszámolóinak megvitatása révén kellően tudta befolyásolni a szakmai közvéleményt.

az osztályelnöki beszámolókat mindkét ülésen élénk, tartalmas vita követte. /mt1/

bb 75. hazaérkezett berlinből a timár mátyás vezette magyar küldöttség

tr bh la

1973. május 7.

hétfőn délután hazaérkezett a magyar küldöttség, amely dr. timár mátyásnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, a magyar ndk gazdasági és műszaki tudományok együttműködési bizottság magyar tagozata elnökének vezetésével az együttműködési bizottság 12. ülésszakán vett részt berlinben. a küldöttség tagjai voltak: dr. hetényi istván, az ot elnökhelyettese, bacsoni jeno a külkereskedelmi miniszter első helyettese, simor jános építésügyi- és városfejlesztési miniszterhelyettes, kiss ernő kohó- és gépipari miniszterhelyettes, dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes.

a delegáció fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr. gaál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője. jelen volt siegfried balon az ndk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is. /mt1/

bb 76. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására

pá bh la

1973. május 7.

hétfőn budapestre érkezett a nyugat-berlini szocialista egységpárt pártmunkás küldöttsége, amelyet erich ziegler, a párt alelnöke vezet. a nyugat-berlini küldöttséget a ferihegyi repülőtéren gyenes andrás, a kb tagja, a kb külügyi osztályának vezetője fogadta. /mt1/

19.00/szb

1975

-59-

bb 77. olaszországba utazott a tot küldöttsége

k bé/pá szbsb la

1973. május 7.

elutazott olaszországba az országos szövetkezeti tanács küldöttsége dr. szabó istvánnak, a tot elnökének vezetésével. részt vesznek az olasz baloldali szövetkezeti szervezet, a Lega nazionale 29. kongresszusán. /mt1/

--

bb 78. a szot elnökségének ülése

t sl/pá szb sb la

1973. május 7.

a szot elnöksége hétfőn ülést tartott és több közérdekű kérdésről tárgyalt.

megvitatta az üzemi demokrácia intézményeinek működéséről és tevékenységük továbbfejlesztéséről szóló munkaügyi miniszteri jelentést, illetve előterjesztést, amely a minisztertanács elé kerül. az üzemi demokrácia fejlesztésével kapcsolatos szakszervezeti feladatokról az elnökség irányelveket fogadott el.

további napirendi pontként a hatékonyabb és tervszerűbb vállalati bérghazdálkodással kapcsolatos szakszervezeti tennivalókról tárgyalt az elnökség. megállapította, hogy egész sor központi intézkedés jelent meg, amely a bérek differenciálására ösztönöz, s az v. ötéves terv, illetve az ehhez kapcsolódó szabályozórendszer kidolgozása során további intézkedések várhatók. a vállalatok azonban még nem használják ki kellőképpen a nagyobb önállósággal járó lehetőségeket, jelentős részük nem dolgozott ki több évre szóló bérpolitikai koncepciót, laza a kollektív szerződések és a vállalati középtávú tervek kapcsolata. a várható részesedési alapot gyakran nem mérik fel kellőképpen, s vagy túl kicsi a bérfejlesztés vagy éppen bérverseny alakul ki újabb munkaerő megszerzéséért, ami ugyancsak csorbitja a munka szerinti elosztás elvét. a vállalatok jelentős része nem tartja be azt a rendelkezést, amely szerint az új dolgozók egy évig nem kaphatnak magasabb alappért, mint az azonos szakmájú törzsgárda tagok. bérek emelésekor, jutalmazáskor sokhelyütt egyenlősdiire törekednek, s jóllehet a kifizetett bér összege évről évre emelkedik, a jó és a gyenge munka közötti bérek aránya alig változik. több helyen a túlórák növekedése emésztli fel évek óta a tervezett bérnövekedés egy részét.

a szot elnöksége irányelveket bocsátott ki, amelyekben a szakszervezeti szervezet felhívja, hogy fokozottan szorgalmazzák és segítsék a bérek differenciálását, a munka szerinti elosztás elvének érvényesítését. /folyt.köv./

19.22/szb

-60-

NA 1920

bb 78. /a szot... 1. folyt./-szb

a dolgozók keresete jobban fejezze ki a teljesítményt, a szakképzettséget, a szakmai gyakorlatot, s jobban igazodjék a munkakörülményekhez, a munka nehézségi fokához. szükséges, hogy valamilyen vállalatnál dolgozzák ki a megfelelő kereseti arányok kialakításának középtávú tervét, valamint az éves bérfejlesztési terveket. célszerű ha a részesedési alap és a beralap arányait, a részesedési alap felosztásának koncepcióit is előre kialakítják. a teljesítménybéreknek olyan formáit vezessék be, amelyek a mennyiség növelésére és egyben a minőség javítására is ösztönöznek. különösen azok a bérezési és jutalmazási formák helyesek, amelyek a gazdaságos termelésre, például anyagtakarékosságra is ösztönöznek. a vállalati bérghazdálkodással kapcsolatos legfontosabb teendőket foglalják a kollektív szerződésbe, s a szakszervezetek segítsék, ellenőrizték e feladatok végrehajtását.

az elnökség az 1972. évi munkavédelmi helyzetet, az üzemi balesetek alakulását is megvizsgálta. megállapította, hogy a hosszabb ideje tartó erőfeszítések hatására az előző évek kedvezőtlen tendenciái megváltoztak, s a munkavédelem egész sor területén javulás tapasztalható. hatékonyan bizonyult a munkavédelemről 1971-ben kiadott minisztertanács határozat. a három napon túl gyógyuló üzemi balesetek száma tavaly hat, a halálos baleseteké 17,7, a tömeges baleseteké 50, a rokkantságot okozó üzemi baleseteké 3,8 százalékkal csökkent. üzemi baleset miatt tavaly 5,4 százalékkal kevesebben hiányoztak munkahelyükről, mint 1971-ben. különösen jelentős a javulás az iparban, ahol az üzemi balesetek szintje alacsonyabb volt, mint az elmúlt husz esztendőben bármikor. mindez azonban csupán viszonylag jó eredmény, a baleset most is gyakori. 1972-ben 132.537 üzemi baleset fordult elő, ebből 524 halállal végződött. a vállalatok vezetői még ma is gyakran elmulasztják a dolgozók védelmének ellenőrzését, a munkavédelmi oktatás nemegy helyen formális. különösen a vállalatokhoz kerülő új dolgozókkal kell az eddiginél jóval többet foglalkozni, megismertetni őket a veszélyforrásokkal. a balesetek mintegy 40 százaléka ugyanis azokat a dolgozókat éri, akik legfeljebb egy évvel korábban kerültek az üzembe. az új dolgozókat különösen sok baleset éri a papíriparban és az élelmiszeriparban. az esetek többségében járművek okozzák a balesetet, de sok sérülést idéznek elő a szerszámgépek, s nagy veszélyt jelent az áramütés is. igen gyakran hiányoznak a biztonsági felszerelések. a munkavédelmi felügyelők egyre határozottabban fellépnek az említett vállalati mulasztások ellen, 1971-ben 2288, tavaly pedig 2456 esetben állították le valamely gép, berendezés vagy teljes üzem működését arra az időre, amíg a vállalat a dolgozók megfelelő biztonságáról nem gondoskodott.

az 1972. évi munkavédelmi helyzetről a szot elnöksége a minisztertanácsot is tájékoztatja. a szakszervezeteket felhívja, hogy társadalmi tömegmozgósító módszerekkel segítsék a munkavédelmi rendelkezések betartását, a lazaságok felszámolását. /mt1/

--

19.30/szb

-61-

NA 1940

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 74. sz. hírünk: / megnyilt a budapesti svéd kereskedelmi kirendeltség/ első bekezdésének negyedik sorában a kirendeltség címe helyesen:

v. kerület eötvös loránd utca 2-4.

/mti/

-. -

bb 79. budapestre érkezett a mongol statisztikai hivatal elnöke

sl tr sb bh la

1973. május 7.

d. zagasbaldannak, a mongol statisztikai hivatal elnökének vezetésével hivatalos látogatásra hazánkba érkezett a mongol központi statisztikai hivatal delegációja. e látogatás része annak az együttműködési programnak, amelyet huszár istván államtitkárnak, a ksh elnökének múltévi mongóliai látogatásakor dolgoztak ki. a program keretében magyar statisztikai szakemberek fokozott segítséget nyújtanak a mongol statisztikai és számítástechnikai rendszer fejlesztéséhez./mti/

-. -

bb 80. időjárásjelentés

bh la

1973. május 7.

a meteorológiai intézet jelenté hétfőn este:

a meleg keleten is mérséklődik

várható időjárás kedd estig: változóan felhős idő, szórványosan kialakuló futó záporral, egy-két helyen zivatarral. megélénkülő, időnként megerősödő nyugati, észak-nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden a dunántúlon 20, máshol 25 fok körül./mti/

-. -

14

- 62 -

NA 1945

bb 81. megnyilt a 14. miskolci filmfesztivál

vid fm bh la

1973. május 7.

hétfőn miskolcon a rónai sándor megyei művelődési központban bárczi béla városi tanácselnök megnyitotta a tizennegyedik miskolci filmfesztivált.

a megnyitón résztvettek a megyei és a városi pártbizottság, a szakszervezetek országos- és borsod megyei tanácsának, a kisz és a miskolci nehézipari műszaki egyetem tanszékeinek képviselői.

a megnyitót követően györgy istván balázs béla- és szot-dijas filmrendező, a miskolci fesztivál igazgatója mutatta be a zsűrit, amelynek elnöki tisztét dr. ortutay gyula akadémikus tölti be. a hétfői napon tizenöt mozi-, rövid- és tv-filmet mutattak be.

a megnyitó alkalmából megjelent a „fesztivál ujság”, első száma, amely ismerteti a korábbi években bemutatott díjnyertes filmeket./mti/

-. -

bb 82. finn filmhét a filmmuzeumban

t zsu pá bh la

1973. május 7.

hétfőn este a filmmuzeumban ünnepélyesen nyitotta meg nagy miklós, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyetese, valamint marjatta va:ana:nen finn művelődésügyi miniszter a finn filmhetet, a magyarországi finn kulturális napok eseménysorozata keretében. az első esten edvin laine kétrészes történelmi filmjét mutatták be „ az északi csillag alatt”, valamint „ akszeli és elina”, címmel. ezt követi majd a hét folyamán még hat másik filmalkotás, reprezentálva a finn filmművészetet.

a filmhét megnyitóján megjelent kaarina virolainen, a finn-magyar társaság elnöke, valamint jörn donner és mikke niskanen filmrendező./mti/

-. -

- 63 -

21.00 bh

NA 2/10

bb 83. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéké 18.00 órától zárásig:

bh la

1973. május 7.

- 74. svéd kereskedelmi kirendeltség
 - 75. hazaérkezet t dr. timár mátyás
 - 76. nyugat-berlini pártmunkás delegáció
 - 77. tot küldöttség utazott olaszországba
 - 78. a szot elnökségi ülése
 - 79. mongol statisztikai delegáció
 - 80. időjárásjelentés
 - 81. miskolci filmfesztivál
 - 82. finn filmhét
 - 83. hírjegyzék
- /mti/

-. -

- v é g e -

főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet

- 64 -

21.10 bh

NA 21

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1973. május 8.

bb 1. ballagó diákok - május 11: írásbeli érettségi

1 szö/tr hí bh -cz

1973. május 8.

mintegy 55 ezer középiskolás vett kedden ünnepélyes búcsút az alma materétől: az utolsó tanítási napon - számos régi diákhagyományt felelevenítve - tartották ballagásukat az idén maturáló gimnazisták, szakközépiskolások. felszított osztálytermek, és az elmaradhatatlan tarisznya, faragott fókos, „hamuban sült”, pogácsa, - és megannyi más kedves meglepetés tette emlékezetessé a búcsút az iskolától, a tanároktól, a diáktársaktól.

x x x

szőke sándor, az mti munkatársa jelenti:

az 1972-73. tanév végén - az ország 540 középiskolájának nappali tagozatán - több mint 29 ezer gimnazista, és 25 ezer 600 szakközépiskolás ad számot felkészültségéről az érettségi vizsgákon. az első erőpróba május 11-én lesz, ekkor tartják az írásbeli érettségit magyarból, május 12-én, országosan egy időpontban - a szakközépiskola matematika tananyagát is figyelembevévő - egységes feladatok alapján történik az írásbeli vizsgáztatás matematikából. a feladatok kijelölését és a dolgozatok javítását a középiskolák tanárai és a felsőoktatási intézmények oktatói közösen végzik. a matematika felvételi tárgyból így megírt írásbeli érettségi dolgozat egyúttal az egész országban egységesen megfelel a főiskolai, egyetemi felvételi vizsga írásbeli részének is. /folyt. köv./

- 1 -

NA